

Informe 18/2004

**Ferrocarrils de la Generalitat
de Catalunya (FGC)**

Exercici 2002

**Sindicatura de Comptes
de Catalunya**

MONTSERRAT VENDRELL i TORNABELL, secretària general de la
Sindicatura de Comptes de Catalunya,

C E R T I F I C O:

Que a Barcelona, el dia 23 de setembre de 2004, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, sota la presidència del síndic major, Il·ltre. Sr. Joan Colom i Naval, amb l'assistència dels síndics Sra. Montserrat de Vehí i Torra, Sr. Agustí Colom Cabau, Sr. Jacint Ros i Hombravella, Sr. Alexandre Pedrós i Abelló i Sr. Enric Genescà i Garrigosa, actuant-hi com a secretària la secretària general de la Sindicatura, Sra. Montserrat Vendrell i Tornabell, i com a ponent el síndic Sr. Enric Genescà i Garrigosa, amb deliberació prèvia, s'acordà aprovar l'informe de fiscalització 18/2004, relatiu a Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC), exercici 2002.

I, perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquest certificat, amb el vistiplau del síndic major.

Barcelona, 25 d'octubre de 2004

Vist i plau
El síndic major

Joan Colom i Naval

ÍNDEX

ABREVIACIONS	7
1. INTRODUCCIÓ.....	9
1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME	9
1.1.1. Objecte, abast material i temporal	9
1.1.2. Metodologia.....	9
1.2. INTRODUCCIÓ A L'ENS FISCALITZAT	9
1.2.1. Antecedents, creació i naturalesa jurídica	9
1.2.2. Competències i objecte social de FGC.....	11
1.2.3. Òrgans de govern de FGC.....	12
1.2.4. Titularitat dels béns conseqüència del traspàs de competències.....	13
1.2.5. Normativa bàsica aplicable.....	14
2. FISCALITZACIÓ ECONOMICOFINANCERA	15
2.1. COMPTES ANUALS	15
2.2. NOTES AL BALANÇ DE SITUACIÓ	19
2.2.1. Immobilitzacions immaterials.....	19
2.2.2. Immobilitzacions materials	21
2.2.3. Immobilitzacions financeres	25
2.2.4. Despeses a distribuir en diversos exercicis.....	25
2.2.5. Existències	26
2.2.6. Deutors	27
2.2.7. Inversions financeres temporals, Tresoreria i Ajustaments per periodificació	28
2.2.8. Fons propis.....	28
2.2.9. Ingressos a distribuir en diversos exercicis.....	30
2.2.10. Deutes amb entitats de crèdit	31
2.2.11. Creditors a curt termini	31
2.2.12. Administracions públiques	32
2.3. NOTES AL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS	36
2.3.1. Import net de la xifra de negocis	36
2.3.2. Altres ingressos d'exploració	36
2.3.3. Aprovisionaments.....	37
2.3.4. Despeses de personal.....	37
2.3.5. Dotacions per a amortització d'immobilitzat	43
2.3.6. Altres despeses d'exploració.....	44
2.3.7. Ingressos i despeses financers	46
2.3.8. Ingressos i despeses extraordinaris	46
3. FISCALITZACIÓ DE LA LIQUIDACIÓ PRESSUPOSTÀRIA.....	47

4.	FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ	53
4.1	LEGISLACIÓ APLICABLE	53
4.2.	ANÀLISI DELS PROCEDIMENTS DE CONTRACTACIÓ APLICATS PER FGC	53
4.2.1.	Llistats d'expedients contractuals i selecció de les mostres	53
4.2.2.	Contractes informats a la Junta Consultiva	54
4.2.3.	Altres contractes	56
4.2.4.	Llistat de comandes	59
4.2.5.	Fets posteriors relatius als procediments de contractació	59
5.	CONCLUSIONS I RECOMANACIONS	60
5.1.	FISCALITZACIÓ ECONOMICOFINANCERA	60
5.2.	FISCALITZACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	65
5.3.	FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ	66
6.	TRÀMIT D'AL·LEGACIONS	66
7.	CONCLUSIONS I RECOMANACIONS DEFINITIVES	80

ABREVIACIONS

ATM	Autoritat del Transport Metropolità
BOE	Boletín Oficial del Estado
CAF	Contracte d'administració de fons
CAF, SA	Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, SA
DG	Direcció general
DOCE	Diari Oficial de la Comunitat Europea
DOG	Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya
DPTOP	Departament de Política Territorial i Obres Públiques
EPEC	Estatut de l'empresa pública catalana
FEVE	Ferrocarriles Españoles de Vía Estrecha
FGC	Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya
FMGP, SA	Ferrocarrils de Muntanya de Grans Pendants, SA
GIF	Gestor de Infraestructuras Ferroviarias
GISA	Gestió d'Infraestructures, SA
IRPF	Impost sobre la renda de les persones físiques
IVA	Impost sobre el valor afegit
LCAP	Llei de contractes de les administracions públiques
m€	Milers d'euros
MPTA	Milions de pessetes
NLBP	Nova Línia Barcelona- Perpinyà

1. INTRODUCCIÓ

1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME

1.1.1. Objecte, abast material i temporal

De conformitat amb la normativa vigent, i per tal de donar compliment a l'article 16 de la Llei 20/2001, de 28 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a l'any 2002, la Sindicatura de Comptes emet el present informe de fiscalització relatiu a l'empresa de la Generalitat Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) corresponent a l'exercici 2002. Els últims informes emesos per la Sindicatura de Comptes corresponen a l'exercici 1996 (42/97-D i 42/98-D) i són relatius a la fiscalització de regularitat i gestió, respectivament.

L'abast material d'aquest informe és el següent:

- a) Anàlisi dels estats financers per tal de verificar que representen d'una manera fidel i veraç la situació patrimonial i financera de la societat, incloent-hi la informació necessària i suficient per a la seva adequada comprensió i interpretació.
- b) Anàlisi de les liquidacions pressupostàries, així com l'avaluació de la seva correcta realització en termes econòmics i financers.
- c) Anàlisi del compliment de la legalitat que és aplicable a l'entitat, tant des del punt de vista comptable, pressupostari i contractual com del de funcionament.

1.1.2. Metodologia

Les proves realitzades, de compliment i substantives, han estat aquelles que, de forma selectiva, s'han considerat necessàries per tal d'obtenir evidència suficient i adient, amb l'objectiu d'aconseguir una base raonable que permeti manifestar les conclusions que es desprenen del treball realitzat sobre la informació economicofinancera i els preceptes legals que són d'aplicació a l'entitat, d'acord amb les normes d'auditoria pública generalment acceptades.

1.2. INTRODUCCIÓ A L'ENS FISCALITZAT

1.2.1. Antecedents, creació i naturalesa jurídica

Per Reial decret 2115/78, de 28 de juliol, de traspàs de competències en matèries d'Interior, turisme, activitats molestes, insalubres, nocives i perilloses i transports, es van transferir a la Generalitat de Catalunya les competències sobre l'establiment, l'organització, l'explotació i la inspecció de ferrocarrils que no tinguessin àmbit estatal, que circulessin íntegrament pel territori de Catalunya i que no estiguessin integrats a RENFE.

Així mateix, l'esmentada disposició establia que els serveis ferroviaris explotats en aquell moment per FEVE (Ferrocarriles Españoles de Vía Estrecha) al territori de Catalunya, passessin a ser explotats, amb el mateix caràcter que tinguessin, per la Generalitat de Catalunya.

En relació a aquest traspàs de competències, i a fi d'organitzar els ferrocarrils en l'àmbit de Catalunya, es va fer necessari crear un ens públic, amb personalitat jurídica pròpia, l'objectiu del qual fos gestionar, explotar i coordinar totes les línies de ferrocarril traspassades a la Generalitat i vetllar per la seva situació econòmica, financera, i per la millora del servei.

A tal fi, pel Decret de 5 de setembre de 1979 es creà l'empresa de la Generalitat Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC), entitat de dret públic amb personalitat jurídica pròpia, que ha d'ajustar la seva activitat a l'ordenament jurídic privat, de les previstes en l'art. 1.b), 1r de la Llei 4/1985, de 29 de març, de l'Estatut de l'empresa pública catalana (actualment Reial decret 2/2002, de 23 de desembre, text refós de l'Estatut de l'empresa pública catalana).

La finalitat de FGC es defineix com la d'explotar, gestionar i coordinar els ferrocarrils traspassats en virtut del Reial decret 2115/1978 abans esmentat, i d'aquells que la Generalitat de Catalunya creï i exploti en el futur, i d'aquells altres mitjans de transports que li siguin encomanats per la Generalitat.

FGC es va adscriure al Departament de Política Territorial i Obres Públiques (DPTOP), en el qual continua en l'actualitat.

Amb posterioritat, per acords presos pel Consell executiu de la Generalitat en sessions de 15 de juliol i de 5 i 6 de setembre de 1985 (publicats per Ordre de 19 de setembre de 1985), s'autoritza FGC perquè assumeixi la titularitat de les concessions de transports de les quals era concessionària així com de qualsevol altra que tingués atorgada, la societat Ferrocarrils de Muntanya de Grans Pendants (FMGP, SA) prèvia renúncia d'aquesta.

FMGP, SA era titular de les concessions següents:

- Ferrocarrils Ribes- Núria
- Funiculars de Montserrat
- Servei públic regular de transports per carretera entre el Monestir de Montserrat i Santa Cecília
- L'estació d'esquí de la Vall de Núria
- L'estació d'esquí La Molina.

FGC va ser constituïda per temps indefinit. L'actual domicili social és a Pau Casals, 24, de Barcelona, tot i que té diverses dependències.

1.2.2. Competències i objecte social de FGC

En els articles 2 i 3 dels estatuts socials s'estableixen les competències i l'objecte social de FGC.

La competència de FGC s'estén a les línies de ferrocarrils transferides a la Generalitat; a aquelles que, en mèrits de la legislació vigent li siguin transferides, d'ara endavant; a d'altres que en el futur pugui legalment establir o assolir la Generalitat de Catalunya d'acord amb l'article 148.5 de la Constitució. A més a més, la competència de FGC s'estén a qualsevol altre mitjà de transport que s'estableixi com a propi o de tercers, encarregat per la Generalitat, i als serveis de transport per carretera i camins públics que puguin ser complementaris o substitutius del ferrocarril.

Constitueix l'objecte de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya:

- a) L'explotació, la gestió i l'administració de línies de ferrocarrils (incloent-hi les línies transferides a la Generalitat, les que, en virtut de la legislació vigent, li siguin transferides d'ara endavant, o d'altres que en el futur la Generalitat pugui legalment establir o assumir), de serveis de transport que puguin ser auxiliars, complementaris, alternatius o substitutius del ferrocarril, i també de qualsevol altre mitjà de transport que s'estableixi com a propi o de tercers encarregat per la Generalitat.
- b) La construcció i, si escau, l'administració i la gestió d'infraestructures ferroviàries que siguin competència de la Generalitat i que expressament li atribueixi el Govern, a proposta del conseller o consellera de Política Territorial i Obres Públiques, i també llur ampliació, renovació, modificació, supressió i aixecament, sens perjudici de les funcions encomanades a l'Ens Gestor d'Infraestructures Ferroviàries.
- c) La construcció d'obres i instal·lacions, llur ampliació, renovació o millora i llur explotació, tant les relacionades amb el transport com les relacionades amb la promoció urbanística, els serveis turístics, esportius, de lleure o oci.
- d) La prestació de serveis d'enginyeria, d'assessorament tècnic i, en general, d'assistència tècnica o d'altres serveis d'assessorament empresarial generats per la seva pròpia gestió.
- e) La construcció i explotació d'infraestructures i la prestació de serveis de telecomunicació o d'altres de vinculats o relacionats amb infraestructures ferroviàries.
- f) La promoció urbanística i la prestació, la gestió, l'explotació i la comercialització de serveis turístics, esportius, de lleure o oci.

1.2.3. Òrgans de govern de FGC

L'article 8 dels estatuts socials estableix que FGC es regirà per un Consell d'administració, que tindrà a càrrec seu, amb plena responsabilitat davant del Govern de la Generalitat, l'administració, gestió i direcció de l'empresa. Així mateix, l'article 19 estableix que el president del Consell d'Administració exercirà facultats executives quant a la gestió i administració de FGC dins els límits i les funcions del Consell d'Administració, i d'acord amb les seves directrius.

1.2.3.1. *Consell d'Administració*

Els articles 8 a 19 (ambdós inclosos) dels estatuts regulen el funcionament i les atribucions del Consell d'Administració.

El Consell d'Administració està compost per 19 membres: el president, el vicepresident i els consellers. Tots els membres del Consell d'Administració seran nomenats i separats pel Govern a proposta del conseller de Política Territorial i Obres Públiques i ho seran en representació dels departaments, municipis, etc. que s'indica en els articles 9 i 10.

El Consell d'Administració tindrà a càrrec seu, amb plena responsabilitat davant el Govern de la Generalitat, l'administració, gestió i direcció de l'empresa.

La composició del Consell d'Administració de FGC a 31 de desembre de 2002 és la següent:

Càrrec	Nom de la persona	Representació que ostenta
President	Antoni Herce i Herce	
Vicepresident	Enric Ticó i Buxadós	
Consellers	Enric Arderiu i Gras	Departament d'Economia i Finances
	Josep A. Grau i Reinés	Departament de Política Territorial i Obres Públiques
	Pere Torres i Grau	Departament de Política Territorial i Obres Públiques
	Antoni Lluch i Molinari	Departament de Política Territorial i Obres Públiques
	Joan Camps i Casanovas	Departament de Política Territorial i Obres Públiques
	Josep Cortadellas i Gratacós	Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme
	Josep M. Padrosa i Macias	Departament d'Interior
	Jaume Armenteras i Soteras	Representant de municipi: la Pobla de Claramunt
	Montserrat Gibert i Llopart	Representant de municipi: Sant Boi de Llobregat
	Núria Buenaventura i Puig	Representant de municipi: Rubí
	Francesc Narváez i Pazos	Representant de municipi: Barcelona
	Jordi Ferrés i Valcarce	Representant de municipi: Sant Cugat del Vallès
	Carles Chàfer i Castilla	Representant del personal: UGT
	Francesc Arrébola i Sánchez	Representant del personal: CCOO
	Francesc X. Ventura i Teixidor	Autoritat del Transport Metropolità (ATM)
	Eduard Alonso i Palacios	Entitat Metropolitana del Transport
Secretari	Mariano R. Blanco i Anoro	

1.2.4. Titularitat dels béns conseqüència del traspàs de competències

Com hem dit, pel Reial decret 2115/78, de 26 de juliol, s'acordà el traspàs a la Generalitat de Catalunya de les competències en els serveis, institucions i mitjans materials i personals en matèria de transports.

L'acord del Consell de Ministres de 27 d'octubre de 1978 determinà el personal, documentació, patrimoni i altres mitjans materials necessaris per a l'exercici de les competències transferides. A tal efecte, es determinà que FEVE lliuraria a la Generalitat de Catalunya el dia 1 de novembre de 1978 les línies de la Compañía General de Ferrocarriles Catalanes, SA (Barcelona- Manresa; Barcelona Igualada i branques), de l'Ajuntament de Barcelona (Barcelona- Sarrià i branques Reina Elisenda, Gràcia i Tibidabo), i de Ferrocarriles de Catalunya, SA (Sarrià- Terrassa; branca Sant Cugat- Sabadell i Funicular de Vallvidrera).

L'acord abans esmentat establí que la Generalitat de Catalunya continuaria l'explotació de les anteriors línies amb el mateix caràcter provisional amb què havia fet FEVE fins que finalitzessin, per part del Ministeri de Transports i Comunicacions (actualment Ministeri de Foment), els expedients de rescat de les corresponents concessions.

Un cop acabats els expedients de rescat mitjançant les corresponents escriptures públiques, es van integrar en el patrimoni de l'Estat tots els béns mobles i immobles de les concessionàries.

Va ser llavors quan FEVE, per l'Acta de 2 de novembre de 1979, va fer lliurament a la Generalitat de Catalunya dels serveis que havia explotat fins a la data i s'establí un període de 6 mesos per a realitzar els inventaris dels serveis a traspasar.

Finalment, el 13 de maig de 1993, se signà l'Acta de cessió dels béns, el que va suposar la transmissió de la titularitat, de l'Administració Central a la Generalitat.

La Llei 21/2001, de 28 de desembre, de mesures fiscals i administratives, en l'article 32 autoritza el Govern a cedir gratuïtament a Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya el domini de béns patrimonials de la Generalitat perquè siguin destinats a l'explotació ferroviària durant un termini de trenta anys. L'incompliment d'aquesta obligació dins el termini establert, comporta la resolució de la cessió i els béns cedits han de revertir a la Generalitat, la qual té el dret a rebre el valor dels danys i detriments soferts pels béns objecte de reversió.

Així, en la Llei 20/2001, de 28 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2002, s'estableix la cessió de béns al patrimoni propi de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, en els següents termes:

“1. Queden incorporats al patrimoni propi de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya:

- a) Els béns mobles i immobles que són de titularitat de la Generalitat i són afectes a l’exploració ferroviària.
- b) Els béns mobles i immobles afectes a l’exploració de les línies que a Catalunya depenien abans de FEVE i són explotats per Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.
- c) Resten fora de l’ànbit d’aquest precepte els béns que en el moment de l’entrada en vigor d’aquesta Llei no es trobin afectes a l’exploració ferroviària.

2. Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya ha d’elaborar l’inventari de tots els béns a què fa referència l’apartat 1.”

Posteriorment, en la Llei 31/2002, de 30 de desembre, de mesures fiscals i administratives, en l’article 36, s’estableix l’esmentada cessió en termes gairebé idèntics que en la Llei 20/2001 però establint un termini per a l’elaboració de l’inventari. Així, s’estableix el següent:

“Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya ha d’elaborar, en el termini màxim d’un any des de l’aprovació d’aquesta Llei, l’inventari complet dels béns a què es refereix l’apartat 1.”

En el moment de la redacció d’aquest informe (juny 2004), FGC no ha dut a terme l’inventari que la Llei li requeria ni tampoc ha reflectit en la seva comptabilitat els béns que per Llei queden incorporats al seu patrimoni, tal com s’esmenta en l’epígraf 2.2.2.

1.2.5. Normativa bàsica aplicable

La normativa bàsica aplicable a l’ens fiscalitzat és la següent:

- Llei 11/1981, de 7 de setembre, de patrimoni de la Generalitat.
- Llei 4/1985, de 29 de març, de l’Estatut de l’empresa pública catalana (EEPC).
- Decret legislatiu 9/1994, de 13 de juliol, pel qual s’aprova el text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya.
- Normativa específica del sector del transport.

- Llei 48/98, de 30 de desembre, sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i les telecomunicacions, per la qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol les directives 93/38/CEE i 92/13/CEE.
- Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques (LCAP).
- Lleis de pressupostos anuals de la Generalitat.
- Legislació mercantil general.
- Normativa fiscal general.

2. FISCALITZACIÓ ECONOMICOFINANCERA

2.1. COMPTES ANUALS

Els Comptes anuals de FGC corresponents a l'exercici 2002 que comprenen el Balanç de situació a 31 de desembre, el Compte de pèrdues i guanys i la Memòria corresponents a l'exercici anual acabat en la referida data, han estat auditats per AUDIHISPANA, presentant l'informe una opinió favorable.

La Intervenció General del Departament d'Economia i Finances va elaborar un informe de control financer corresponent als exercicis 1999 a 2001.

La Sindicatura de Comptes ha revisat els papers de treball de l'auditoria externa corresponents a l'auditoria dels comptes anuals de FGC de l'exercici 2002. Tot i això, la Sindicatura de Comptes ha realitzat, de manera complementària, altres proves i ha aplicat altres procediments, necessaris en relació a certs aspectes que s'han considerat fonamentals per la materialitat del seu import, pel concepte que recullen o pel risc d'auditoria que suposen.

La fiscalització suposa que es revisin alhora aspectes economicofinancers i aspectes de procediment, de control intern i de legalitat.

A continuació es presenta, a efectes comparatius, el Balanç de situació a 31 de desembre de 2001 i de 2002, així com els Comptes de pèrdues i guanys dels exercicis finalitzats a 31 de desembre de 2001 i de 2002.

Balanç de situació a 31 de desembre de 2001 i de 2002

ACTIU	31.12.01	31.12.02
B) IMMOBILITZAT	443.137	464.601
II. Immobilitzacions immaterials	6.349	5.934
1. Despeses d'investigació i desenvolupament	3.126	2.524
2. Concessions, patents, llicències, marques i similars	125	125
5. Aplicacions informàtiques	17.666	16.703
8. Amortitzacions	(14.568)	(13.418)
III. Immobilitzacions materials	436.176	458.039
1. Terrenys i construccions	107.462	112.023
2. Instal·lacions tècniques i maquinària	224.608	233.765
3. Altres instal·lacions, utilatge i mobiliari	11.250	11.907
4. Acomptes i immobilitzacions materials en curs	22.504	56.137
5. Altre immobilitzat	327.335	326.371
7. Amortitzacions	(256.983)	(282.164)
IV. Immobilitzacions financeres	612	628
1. Participacions en empreses del grup	180	180
6. Altres crèdits	312	303
7. Dipòsits i fiances constituïts a llarg termini	120	145
C) DESPESES A DISTRIBUIR EN DIVERSOS EXERCICIS	5.362	3.878
D) ACTIU CIRCULANT	55.376	61.757
II. Existències	2.310	2.246
2. Matèries primeres i altres aprovisionaments	2.310	2.246
III. Deutors	29.283	44.387
1. Clients per vendes i prestacions de serveis	597	693
2. Empreses del grup, deutors	305	653
4. Deutors diversos	5.142	4.178
5. Personal	9	22
6. Administracions públiques	23.230	38.841
IV. Inversions financeres temporals	13.075	3.633
5. Cartera de valors a curt termini	12.290	3.500
7. Dipòsits i fiances constituïts a curt termini	785	133
VI. Tresoreria	10.537	11.003
VII. Ajustaments per periodificació	171	488
TOTAL GENERAL	503.875	530.236

Imports en milers d'euros.

Font: Dades obtingudes dels Comptes anuals de FGC de l'any 2002.

PASSIU	31.12.01	31.12.02
A) FONS PROPIS	426.309	457.153
I. Capital subscrit	403.186	434.576
III. Reserves de revalorització	22.786	22.786
V. Resultats d'exercicis anteriors	(234)	(234)
VI. Pèrdues i guanys (benefici o pèrdua)	571	25
B) INGRESSOS A DISTRIBUIR EN DIVERSOS EXERCICIS	3.375	3.375
1. Subvencions de capital	3.375	3.375
D) CREDITORS A LLARG TERMINI	28.495	32.765
II. Deutes amb entitats de crèdit	28.225	32.477
IV. Altres creditors	270	288
2. Altres deutes	249	257
3. Fiances i dipòsits rebuts a llarg termini	21	31
E) CREDITORS A CURT TERMINI	45.696	36.943
II. Deutes amb entitats de crèdit	11.033	6.547
1. Préstecs i altres deutes	11.033	6.547
III. Deutes amb empreses del grup i associades a curt termini	42	19
1. Deutes amb empreses del grup	42	19
IV. Creditors comercials	10.849	13.629
2. Deutes per compres o prestacions de serveis	10.849	13.629
V. Altres deutes no comercials	23.661	16.543
1. Administracions públiques	3.008	2.267
3. Altres deutes	20.539	14.127
5. Fiances i dipòsits rebuts a curt termini	114	149
VI. Provisions per a operacions de tràfic	26	39
VII. Ajustaments per periodificació	85	166
TOTAL GENERAL	503.875	530.236

Imports en milers d'euros.

Font: Dades obtingudes dels Comptes anuals de FGC de l'any 2002.

Compte de pèrdues i guanys dels exercicis finalitzats a 31 de desembre de 2001 i de 2002

COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS	2001	2002
A) DESPESES		
2. Aprovisionaments	5.618	5.933
b) Consum de matèries primeres i altres matèries consumibles	1.581	1.604
c) Altres despeses externes	4.037	4.329
3. Despeses de personal	48.837	52.105
a) Sous, salaris i assimilats	36.727	39.099
b) Càrregues socials	12.110	13.006
4. Dotacions per a les amortitzacions de l'immobilitzat	28.551	29.116
5. Variació de les provisions de tràfic		13
c) Variació de les provisions de tràfic		13
6. Altres despeses d'explotació	16.771	17.561
a) Serveis exteriors	15.007	15.896
b) Tributs	1.764	1.665
I. Beneficis d'explotació	1.540	5.407
7. Despeses financeres i despeses assimilades	2.047	4.215
c) Per deutes amb tercers i despeses assimilades	2.047	4.215
III. Beneficis de les activitats ordinàries	358	1.677
11. Pèrdues procedents de l'immobilitzat immaterial, material i de la cartera de control	0	37
13. Despeses extraordinàries	2.654	1.934
14. Despeses i pèrdues d'altres exercicis	202	168
IV. Resultats extraordinaris positius	213	
V. Beneficis abans d'impostos	571	25
VI. Resultat de l'exercici (beneficis)	571	25
B) INGRESSOS		
1. Import net de la xifra de negoci	46.774	48.178
b) Prestacions de serveis	46.774	48.178
4. Altres ingressos d'explotació	54.543	61.957
a) Ingressos accessoris i altres ingressos de gestió corrent	5.371	6.347
b) Subvencions	49.172	55.610
7. Altres interessos i ingressos assimilats	865	485
c) Altres interessos	865	485
II. Resultats financers negatius	1.182	3.730
9. Beneficis en l'alienació d'immobilitzat immaterial, material i cartera de control	242	302
12. Ingressos extraordinaris	2.784	130
13. Ingressos i beneficis d'altres exercicis	43	55
IV. Resultats extraordinaris negatius		1.652

Imports en milers d'euros.

Font: Dades obtingudes dels Comptes anuals de FGC de l'any 2002.

2.2. NOTES AL BALANÇ DE SITUACIÓ

2.2.1. Immobilitzacions immaterials

El moviment dels comptes de l'*Immobilitzat immaterial* i la seva amortització acumulada al llarg de l'exercici 2002 ha estat el següent:

	Saldo a 31.12.01	Altes/ Dotació	Baixes	Traspassos	Saldo a 31.12.02
Despeses d'investigació i desenvolupament	3.126	331	(933)	0	2.524
Marques i noms comercials	125	0	0	0	125
Aplicacions informàtiques	17.666	1.620	(2.896)	313	16.703
Amortitzacions	(14.568)	(2.679)	3.829	0	(13.418)
TOTAL	6.349	(728)	0	313	5.934

Imports en milers d'euros.

Font: Dades extretes dels Comptes anuals de FGC.

Respecte d'aquest immobilitzat cal remarcar els aspectes següents:

- *Aplicacions informàtiques*: Durant l'exercici s'ha donat de baixa programari en desús que ja es trobava totalment amortitzat. El percentatge del 30% amb què FGC amortitza aquest immobilitzat és raonable.
- *Despeses d'investigació i desenvolupament*: Tal com s'esmentava en l'informe 42/97-D de la Sindicatura de Comptes corresponent a l'exercici 1996, els estudis de recerca- sols poden ser activats si compleixen els requisits establerts pel Pla general de comptabilitat (PGC) referents a l'èxit tècnic i la rendibilitat economicocomercial. Des de l'exercici 2000, FGC va accelerar l'amortització de la gran majoria dels estudis que fins llavors havia activat i que no complien els esmentats requisits i durant el 2002, l'entitat n'ha finalitzat l'amortització accelerada i un cop totalment amortitzats els ha donat de baixa. Des del 2001, FGC ja ha passat a imputar a despesa els nous estudis que no compleixen els requisits.

Així, a 31 de desembre de 2002, la totalitat del saldo de *Despeses d'investigació i desenvolupament*, 2.524 m€, correspon a les despeses activades del projecte del Cremallera de Montserrat. Aquest projecte i l'esmentat import de despeses daten de 1992 i no va ser fins al 2000 que l'Acord de Govern de 10 de gener d'aquell any va autoritzar FGC a iniciar el procés de contractació de material ferroviari, obres, serveis i equipaments necessaris per a la posada en circulació del cremallera, l'explotació del qual s'encomanà també a FGC.

La posada en funcionament del cremallera va tenir lloc el 12 de juny de 2003 data a partir de la qual FGC va iniciar l'amortització del projecte.

En l'informe 42/97-D de la Sindicatura de Comptes es recomanava, en referència al projecte del Cremallera de Montserrat i al projecte Nova Línia Barcelona- Perpinyà (NLBP), que quan aquests projectes s'acabessin, calia efectuar el traspàs o cessió al DPTOP –que és qui els va encarregar– i, per tant, donar-los de baixa, tant de l'actiu pel cost dels projectes, com del passiu per l'import de les subvencions rebudes.

- Pel que fa al projecte del Cremallera de Montserrat, ja s'ha comentat en el punt anterior la posada en funcionament del cremallera el juny de 2003, moment en què FGC n'inicia l'explotació així com l'amortització del projecte. Per tant, la recomanació esmentada ja no és d'aplicació.
- Pel que fa al projecte NLBP, hem obtingut el conveni de col·laboració signat el 24 de desembre de 1999 entre FGC i l'ens públic Gestor de Infraestructuras Ferroviarias (GIF) mitjançant el qual aquest ens públic depenent del Ministerio de Fomento, va adquirir els estudis tècnics i els projectes constructius elaborats per FGC per encàrrec de la Generalitat de Catalunya en relació amb el traçat ferroviari d'alta velocitat i d'amplada internacional entre Barcelona i la frontera francesa. Davant d'això hem verificat com en l'exercici 2000 FGC va donar de baixa de la seva comptabilitat tant el cost del projecte com el global de les subvencions procedents del DPTOP amb què el projecte va ser finançat.

El preu fixat en el conveni per l'esmentada operació va ser de 2.600 MPTA més IVA (uns 15.626 m€, més IVA). D'aquest import FGC va cobrar la part corresponent a l'IVA, mentre que l'import de 2.600 MPTA va ser directament ingressat en el compte general de la tresoreria de l'administració de la Generalitat de Catalunya.

El cost del projecte que FGC tenia comptabilitzat era de 3.646 MPTA (uns 21.913 m€) i, per tant, el diferencial respecte del preu de venda ha estat negatiu en 1.046 MPTA (uns 6.287 m€). FGC no assumeix aquest diferencial com a pèrdua ja que, donant de baixa el cost del projecte i les subvencions rebudes, presenta per a aquesta operació un efecte comptable neutre. Sí que l'assumeix, però, la Generalitat de Catalunya; al respecte, ens ha estat facilitat un informe justificatiu signat pel president i el director de FGC el desembre de 1999 en què es fa esment com a elements de cost del projecte no inclosos en la venda al GIF i que generen l'esmentat diferencial, els següents: *"...l'estudi inicial de factibilitat de l'any 1987, estudis posteriors de tràfic de viatgers i de mercaderies, estudis de finançament de les obres, actualitzacions del projecte constructiu al llarg dels anys d'elaboració, així com les despeses ocasionades entre 1987 i 1999 en concepte de funcionament de l'oficina tècnica, essencialment en conceptes com personal adscrit al projecte, viatges, copisteria i despeses diverses d'oficina"*.

2.2.2. Immobilitzacions materials

El moviment dels comptes de l'*Immobilitzat material* i la seva amortització acumulada al llarg de l'exercici 2002 ha estat el següent:

	Saldo a 31.12.01	Altes/ Dotació	Baixes	Tras- passos	Saldo a 31.12.02
Terrenys i construccions	107.462	4.467	0	94	112.023
Instal·lacions tècniques i maquinària	224.608	9.096	(1)	62	233.765
Altres instal·lacions, utilatge i mobiliari	11.250	647	0	10	11.907
Acomptes i immobilitzat en curs	22.504	34.162	0	(529)	56.137
Altre immobilitzat	327.335	4.712	(5.726)	50	326.371
Amortitzacions	(256.983)	(30.844)	5.663	0	(282.164)
TOTAL	436.176	22.240	(64)	(313)	458.039

Imports en milers d'euros.

Font: Dades extretes dels Comptes anuals de FGC.

Respecte d'aquest immobilitzat cal fer les següents observacions i, si escau, recomanacions:

- L'amortització acumulada inclou l'amortització de les cinc divisions en què FGC té estructurada la seva activitat (Xarxa principal, La Molina, Vall de Núria, Funiculars de Montserrat i Cremallera de Montserrat). Donat que el cremallera no es posa en funcionament fins el 2003, en el 2002 la nova divisió del Cremallera de Montserrat no presenta encara cap amortització. A més, tal com es va esmentar en l'informe 42/97-D corresponent a l'exercici 1996, la dotació de l'exercici a l'amortització de l'immobilitzat de les divisions de La Molina, Vall de Núria i Funiculars de Montserrat no ha estat comptabilitzada, tampoc en l'exercici 2002, en el Compte de pèrdues i guanys com seria correcte, sinó que ha estat carregada directament contra els *Fons propis*, fet que FGC esmenta en la Memòria (vegeu la recomanació al respecte recollida en l'epígraf 2.2.8).
- Els béns totalment amortitzats a 31 de desembre de 2002 i no donats de baixa de l'immobilitzat material ascendeixen a 38.045 m€.
- Tal com ja es va esmentar en l'informe 42/97-D, una part molt significativa de l'immobilitzat que explota FGC no es troba comptabilitzada dins el seu actiu perquè la inversió l'ha realitzada directament la Generalitat de Catalunya (DPTOP) o alguna de les empreses de la Generalitat (GISA).

Això fa que el Balanç de situació de FGC no reflecteixi el cost d'una part important dels béns o inversions que fa servir per a la gestió de la seva activitat diària ni tampoc la seva amortització acumulada. Així mateix, en el Compte de pèrdues i guanys del 2002 tampoc no s'inclou la dotació a l'amortització d'aquests béns i inversions corresponent a l'exercici. Per tal de donar una

idea de magnitud, FGC té un detall d'aquests béns i inversions valorats a 31 de desembre de 2003 per un cost de 273.185 m€ i una amortització acumulada de 71.391 m€. Les dades actualitzades segons el detall esmentat presenten un import de dotació anual (les dades es refereixen a dotació prevista per al 2004) de 8.799 m€.

D'acord amb l'esmentat en l'epígraf 1.2.4, en la Llei 20/2001, de 28 de desembre, de pressupostos de la Generalitat per al 2002 i en la Llei 31/2002, de 30 de desembre, de mesures fiscals i administratives, s'estableix que els béns mobles i immobles titularitat de la Generalitat de Catalunya i afectes a l'explotació ferroviària, queden incorporats al patrimoni propi de FGC. En les esmentades lleis també s'estableix que FGC ha d'elaborar l'inventari d'aquests béns en el termini màxim d'un any.

En el moment de redactar aquest informe (juny 2004), FGC no ha activat encara aquests béns, tot i que ha tramès a la DG de Patrimoni la informació detallada de què disposa per tal que es formalitzi el traspàs de tots aquests béns.

Es recomana que es dugui a terme l'inventari complet dels béns i inversions esmentats i es comptabilitzin en l'actiu.

- Respecte de l'immobilitzat que sí que es troba comptabilitzat en l'actiu del balanç de FGC, en l'informe 42/97-D de la Sindicatura de Comptes ja es deia que FGC no disposava d'un inventari físic actualitzat.

Si bé a la data de redacció d'aquest informe FGC segueix sense disposar d'un inventari físic de la totalitat dels seus elements de l'immobilitzat, sí que s'ha vist que a partir del 2001 s'està implantant el Pla de Reposició d'Actius (PRA), que és una eina per planificar a curt, mitjà i llarg termini les necessitats de reposar elements o equips. La implantació d'aquest pla ha requerit una tasca prèvia d'actualització d'inventaris físics i ubicació dels béns. Mitjançant aquest pla i els esmentats controls físics i d'ubicació ha aconseguit abastar, a l'abril de 2004, un 96% del total de cost de l'immobilitzat. El 4% restant fa referència, fonamentalment, a immobilitzat en curs i, en menor mesura, a inversions addicionals en edificis i en instal·lacions d'estacions la inversió inicial de les quals va fer GISA i es troben dins l'immobilitzat pendent de ser detallat en acta de traspàs i activades, tal com expliquem en el punt anterior.

Entenem que la necessitat de dur a terme un inventari físic de tot l'immobilitzat comptabilitzat en l'actiu està suficientment coberta per les actuacions dutes a terme per FGC i pels controls que ha està implantant.

- D'altra banda, s'ha de recordar (tal com es deia en els anteriors informes de fiscalització referents als exercicis 1992 i 1996) la incorrecta documentació

rebuda referida als inventaris d'immobilitzat de les línies ferroviàries explotades per FEVE a Catalunya, transferides a la Generalitat (Línia Catalunya-Sarrià i Línia Catalans), situació heretada, que feia qüestionar els inventaris inicials. Es recomanava dur a terme un estudi tant per a la verificació de l'existència física dels béns procedents de FEVE, com per a la seva valoració i per a la determinació de la seva vida útil.

La problemàtica dels inventaris inicials procedents de FEVE representa un aspecte encara no resolt. Malgrat això, respecte de la part dels esmentats inventaris de FEVE corresponent a terrenys s'està tractant d'aconseguir del Centre de Gestió Cadastral i Cooperació Tributària certificació individualitzada finca a finca que permeti a FGC la posterior inscripció en el Registre de la propietat. Del total de les 1.524 finques que el departament d'Assessoria jurídica de FGC estima que provenen del traspàs inicial de FEVE, a 31 de desembre de 2002 n'hi ha 882 que ja han pogut ser registrades.

- El Consell d'Administració de FGC, en la sessió de 25 de juny de 2002, accepta la donació gratuïta, pura i irrevocable per part de FMGP, SA, d'uns terrenys ubicats en els termes municipals de Collbató, Monistrol de Montserrat i Castellbell i el Vilar. FGC no ha comptabilitzat aquesta donació i no ens ha facilitat documentació que sustenti una valoració, ni tan sols aproximada, dels esmentats terrenys.

FGC ha de comptabilitzar aquests terrenys d'acord amb el que preveu la normativa comptable; és a dir, activant els terrenys pel valor venal amb abonament en *Ingressos a distribuir en diferents exercicis*.

- FGC té signats amb diversos proveïdors contractes per a l'adquisició d'elements d'immobilitzat material:
 - Contracte de juliol de 2001 amb Stadler Bussnang AG per a la construcció i el subministrament de dues unitats de tren articulades, de funcionament mixt en adherència i cremallera amb destinació a la línia Ribes-Núria. L'import total del contracte és de 6.916 m€ a satisfer en diversos pagaments parcials anuals des de la data de contracte fins a maig de 2006.
 - Contracte de setembre de 2001 amb les empreses Alstom Transporte, SA, Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, SA (CAF, SA) i Bombardier Transportation Spain, SA per a la construcció i el subministrament de sis unitats de tren de la sèrie UT 112. L'import total del contracte és de 37.864 m€ a satisfer en diferents pagaments mensuals des de la data de contracte i, segons el calendari d'execució, fins a un darrer pagament previst per al desembre de 2003.

El total contractat pel conjunt de tots dos contractes va ser de 44.780 m€ i, d'aquest import, a 31 de desembre de 2002 el compromís corresponent a l'import pendent d'execució i de pagament és de 30.235 m€. El pagament ajornat previst en cadascun dels dos contractes anteriors ha generat uns interessos meritats durant el 2002 per un total de 200 m€ que FGC no ha comptabilitzat en l'exercici tot i que, en no haver entrat encara en funcionament cap de les unitats de tren contractades, hauria d'haver-los activat com a més cost de l'immobilitzat.

L'abril de 2002 ha vençut un altre contracte d'adquisició de vint unitats de tren de la sèrie UT 213 signat el desembre de 1995 amb les empreses ABB Tracción, SA, Gec-Alstom, SA i Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, SA (CAF, SA) per un import total de 86.755 m€. Aquest contracte també preveia l'ajornament en els pagaments, que genera uns interessos. D'aquests interessos, un import de 2.779 m€, tot i haver-se meritat en els exercicis 2000 i 2001, han estat imputats com a despesa financera en l'exercici 2002. Cal, per tant, recomanar que les imputacions es duguin a terme d'acord amb el principi de meritació.

S'ha observat també que les unitats de tren UT 213 van entrar en funcionament (dinou de les vint) amb anterioritat al 31 de desembre de 1999 i els interessos per l'ajornament del pagament meritats fins llavors i, per tant, activables com a més cost d'immobilitzat, uns 2.344 m€, no han estat imputats per FGC com a més immobilitzat fins a l'exercici 2002. Aquest endarreriment en la imputació de major cost suposa, a 31 de desembre de 2002, un defecte en l'amortització acumulada d'aquest immobilitzat de 328 m€ dels quals, 86 m€ corresponien a la despesa per dotació del 2002 i, la resta, com a despesa per dotació dels exercicis 2000 i 2001.

- La posada en funcionament des del 1999 de les unitats de tren de la sèrie UT 213 ha suposat que els trens de sèries antigues com els automotors de la sèries 3000 i 5000 representin béns a retirar i únicament utilitzats per a fer front a serveis d'emergència. Durant el 2002, els vuit automotors de la sèrie 3000 (cinc dels quals ja es troben totalment amortitzats) encara han dut a terme durant l'exercici recorreguts d'una certa entitat però, l'única unitat de la sèrie 5000 que encara no ha estat donada de baixa no ha recorregut durant l'exercici 2002 ni un sol quilòmetre. Per aquest motiu a 31 de desembre de 2002 caldria haver dotat una provisió per depreciació del 100% del valor net comptable d'aquest automotor de la sèrie 5000 que a l'esmentada data era de 118 m€. En l'exercici 2003 FGC ja l'ha donat de baixa.

2.2.3. Immobilitzacions financeres

El moviment dels comptes de l'immobilitzat financer al llarg de l'exercici 2002 ha estat el següent:

	Saldo a 31.12.01	Altes	Baixes	Saldo a 31.12.02
Participacions en empreses del grup	180	0	0	180
Altres crèdits	312	256	(265)	303
Dipòsits i fiances constituïts a llarg termini	120	72	(47)	145
TOTAL	612	328	(312)	628

Imports en milers d'euros.

Font: Dades extretes dels Comptes anuals de FGC

Respecte de l'immobilitzat financer cal remarcar els aspectes següents:

- Les *Participacions en empreses del grup* corresponen a les 4.200 accions que FGC té de l'empresa Viatges de Muntanya, SA i que representen el 100% del capital d'aquesta societat. La participació és manté invariable des del 1992 i, donat que els comptes anuals auditats de Viatges de Muntanya, SA a 31 de desembre de 2002 presenten uns Fons propis que superen amb escreix el valor de cost pel qual FGC té comptabilitzada la participació, no correspon cap ajustament al valor d'aquest immobilitzat financer.
- Els *Altres crèdits* corresponen a préstecs concedits al personal per a l'adquisició d'habitatge o per a altres motius imprevistos (malalties, intervencions quirúrgiques, reparació de l'habitatge, etc.). Aquests préstecs estan regulats en el Conveni col·lectiu vigent. En ser finançats per caixes d'estalvi, tenen la seva contrapartida en els *Creditors a llarg termini* per l'import dels préstecs amb les caixes d'estalvi, concretament com a *Altres deutes* dins el concepte *Altres creditors*. En el detall facilitat per FGC s'ha observat que del total dels 303 m€ que FGC presenta a 31 de desembre de 2002 com a immobilitzat financer, una part de 166 m€ correspon a imports amb venciment durant el 2003, és a dir, a curt termini i, per tant, a l'esmentada data caldria haver classificat aquesta part com a deutors dins l'actiu circulat i no com a immobilitzat financer.

2.2.4. Despeses a distribuir en diversos exercicis

El moviment de les despeses a distribuir en diversos exercicis al llarg de l'exercici 2002 ha estat el següent:

	Saldo a 31.12.01	Altes	Baixes	Saldo a 31.12.02
Despeses a distribuir en diferents exercicis	539	90	(196)	433
Diferències canvi crèdits en moneda estrangera	4.823	0	(1.378)	3.445
TOTAL	5.362	90	(1.574)	3.878

Imports en milers d'euros.

Font: Dades extretes de la informació econòmica i estadística de FGC.

Les *Despeses a distribuir en diferents exercicis* fan referència a les adquisicions que, de manera periòdica i generalment cada quatre anys, fa FGC tant d'uniformes per al personal que en necessita, com de material d'esquí que posa en lloguer als usuaris de les pistes de La Molina i Vall de Núria.

Les *Diferències de canvi de crèdits en moneda estrangera* corresponen al préstec signat el 26 de juny de 1984 amb el Lloyds Bank per 30 milions d'ECUS. D'acord amb la normativa comptable aquestes diferències es distribuïran al llarg de la vida del deute i, per tant, es poden activar com a *Despeses a distribuir en diversos exercicis* i s'imputaran a despesa a mesura que s'amortitzi el deute. Aquest préstec va estar en període de carència fins al juny del 2000, moment des del qual FGC comença a donar de baixa la part corresponent de les diferències de canvi activades. La imputació de la baixa d'aquest actiu en el 2002, per un import de 1.378 m€, s'ha fet amb càrrec al compte de *Capital subscrit*, com s'esmenta en la Memòria, quan corresponia haver-ho fet amb càrrec a les *Despeses financeres* (veure recomanació en l'epígraf 2.2.8 de *Fons propis*).

2.2.5. Existències

La composició de les existències a 31 de desembre de 2002 és la següent:

	Saldo a 31.12.02
Combustibles, greixos i olis	120
Recanvis i materials de manteniment	1.857
Materials diversos i auxiliars	47
Materials d'oficina	107
Vestuari professional	115
TOTAL	2.246

Imports en milers d'euros.

Font: Dades extretes dels llistats per divisions per grups d'existències valorades.

FGC té ubicades les existències anteriorment detallades, en nou magatzems: Rubí, Martorell, Ribes de Fresser, Núria i cinc magatzems a La Molina.

Els inventaris d'explotació inclouen els *Recanvis de trens i materials de manteniment* que, en estar associats a la vida útil de l'immobilitzat, tot i que no presenten problemes d'obsolescència, és més adequat classificar-los com a immobilit-

zat i amortitzar-los en funció de la seva vida útil. Per tant, el total de 1.857 m€ de les esmentades existències caldria reclassificar-lo en l'actiu com a immobilitzat alhora que suposaria comptabilitzar una amortització acumulada de 641 m€ de la qual 74 m€ correspondrien a la dotació corresponent a 2002. Hem observat al respecte com FGC, en l'exercici 2003 ha reclassificat 702 m€ d'aquestes existències i té previst reclassificar la totalitat del saldo durant el 2004.

2.2.6. Deutors

El detall de l'epígraf de *Deutors* a 31 de desembre de 2002 és el següent:

	<u>Saldo a 31.12.02</u>
Clients per vendes i prestació de serveis	693
Empreses del grup, deutors	653
Deutors diversos	4.178
Personal	22
Administracions públiques	<u>38.841</u>
TOTAL	44.387

Imports en milers d'euros.

Font: Dades extretes dels Comptes anuals de FGC.

En els *Clients per vendes i prestació de serveis* s'inclouen principalment els saldos a cobrar d'Hispavic Ibérica, SL i Iberpotash, SA per transport de mercaderies (sal i potassa).

El compte d'*Empreses del grup, deutors* correspon al saldo deutor amb Viatges de Muntanya, SA.

Com a *Deutors diversos* s'inclouen saldos a cobrar amb empreses relacionades amb els sectors del transport o del turisme així com el saldo amb FMGP, SA per 102 m€. Com a import significatiu s'inclou dins aquest concepte de deutors un saldo de 478 m€ corresponent a Avenir España, SA, empresa a la qual FGC, per contracte de juliol de 2000, té cedida la publicitat estàtica de la xarxa principal. També s'inclouen diverses periodificacions corresponents a la recaptació dels darrers dies de l'exercici 2002.

S'han revisat els saldos dels anteriors conceptes de clients i deutors a 31 de desembre de 2002, verificant la seva raonabilitat, i que no hi ha problemes significatius de cobrament que no estiguin provisionats, i el resultat ha estat satisfactori.

Dins d'*Administracions públiques* s'inclouen els saldos deutors amb la hisenda pública i els saldos a cobrar de subvencions provinents de l'Administració de la

Generalitat, que s'analitzen conjuntament amb els saldos passius en l'epígraf 2.2.12 referit a Administracions públiques.

2.2.7. Inversions financeres temporals, Tresoreria i Ajustaments per periodificació

Les *Inversions financeres temporals* a 31 de desembre de 2002, 3.633 m€, corresponen bàsicament a la inversió a curt termini (tres dies) per un import de 3.500 m€ en títols de Deute públic de la Generalitat de Catalunya amb pacte de recompra.

El saldo total de *Tresoreria* a 31 de desembre de 2002, 11.003 m€, el componen els comptes de *Caixa efectiu*, 14 m€, i els comptes de *Bancs*, 10.989 m€.

FGC, en la seva operativa diària, treballa amb moltes entitats bancàries i té oberts comptes corrents diferents per cadascuna de les seves divisions. FGC porta un control dels comptes corrents que té oberts, el destí de cadascun d'ells, de les signatures autoritzades en cada compte, dels saldos mínims a mantenir-hi, etc. Així, en l'exercici 2002 FGC treballa amb unes quinze entitats financeres en les quals a 31 de desembre de 2002, per al conjunt de les seves divisions, té un total de 32 comptes. La revisió dels procediments i els controls existents en relació a les conciliacions bancàries ens ha permès verificar com en el 2002 hi ha una correcta elaboració i supervisió mensuals, així com un seguiment diari (mitjançant connexió Edi-Trans amb les entitats financeres).

Els *Ajustaments per periodificació* presenten a 31 de desembre de 2002 un saldo de 488 m€. Aquest total inclou, com a import significatiu, 279 m€ que correspon a tres factures de desembre de 2002 per treballs de l'empresa Accenture, SL per l'ampliació de funcionalitats del sistema informàtic SAP. Així, FGC presenta l'import de 279 m€ com un pagament anticipat dins els *Ajustaments per periodificació* quan una correcta imputació temporal requeria comptabilitzar-lo a 31 de desembre de 2002 com a més cost de l'*Immobilitzat immaterial*, concretament, de les *Aplicacions informàtiques*.

2.2.8. Fons propis

El moviment dels *Fons propis* durant l'any 2002 és el següent:

SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA — INFORME 18/2004

	Capital subscrit	Reserves de revalorització	Resultats d'exer- cicis anteriors	Pèrdues i guanys	TOTAL
Saldos a 31.12.01	403.186	22.786	(234)	571	426.309
Distribució del resultat				(571)	(571)
Aportació al fons social	36.362				
Amortització immobilitzat	(4.407)				
Diferències negatives de canvi	(1.378)				
Sobrant resultats exercicis anteriors	813				813
Resultat de l'exercici				25	25
Saldos a 31.12.02	434.576	22.786	(234)	25	457.153

Imports en milers d'euros.

Font: Elaboració per la Sindicatura a partir dels majors de FGC.

Capital subscrit

Pel que fa el capital subscrit, cal assenyalar el següent:

- El *Capital* de FGC inclou les aportacions a compte de capital de la Generalitat de Catalunya (capítol 8 del pressupost). Tractant-se d'una entitat de dret públic sotmesa al dret privat, aquestes aportacions s'han de recollir sota l'epígraf de *Fons social* i no *Capital*.
- Com ja hem assenyalat en l'epígraf corresponent a l'immobilitzat, FGC comptabilitza les dotacions de l'exercici corresponents a les amortitzacions de l'immobilitzat de les divisions de La Molina, Vall de Núria i Funiculars de Montserrat amb càrrec a *Capital subscrit*, sense passar pel compte d'explotació, que seria la forma correcta de comptabilitzar-les. De fet, en els anteriors informes de fiscalització ja constava la realització d'aquesta pràctica comptable que, tot i que FGC l'esmenta en la Memòria, no està admesa pel Pla General de Comptabilitat. FGC ha d'incorporar la despesa per la dotació a l'amortització en el Compte de pèrdues i guanys de cada exercici, de manera que el resultat de l'exercici reflecteixi la despesa real per aquest concepte.

L'import global de l'amortització que s'ha anat incorporant a *Capital subscrit* fins a 31 de desembre de 2002 és de 47.382 m€.

- També dins el *Capital subscrit* s'han anat incorporant, des de l'exercici 1997, els resultats, positius o negatius, de cada exercici. Tal com es deia en l'Informe corresponent a l'exercici 1996, el procediment correcte per la comptabilització del resultat de l'exercici, és el seu posterior traspàs a l'epígraf de *Resultats d'exercicis anteriors*.
- Tal com s'esmenta en la Memòria de FGC, durant l'exercici 2002 s'han carregat 1.378 m€ corresponents a *Diferències de canvi en moneda estrangera* que s'haurien d'haver imputat a *Despeses financeres*, tal com s'explica en l'epígraf 2.2.4 de *Despeses a distribuir en diversos exercicis*.

Així, cal denominar *Fons social* la partida i es recomana no incloure més conceptes que estrictament les aportacions rebudes en concepte de *Fons Social*.

Reserva de revalorització

La *Reserva de revalorització* correspon a la reserva creada a conseqüència de les actualitzacions de balanços portades a terme d'acord amb les diferents lleis d'actualització de balanços.

Resultats d'exercicis anteriors

Fins a l'any 1997, en aquest compte s'anaven carregant els resultats de cada exercici. A partir de l'any 1997 els resultats de l'exercici s'incorporen com a més o menys *Capital subscrit*, procediment que no considerem correcte, tal com ja hem explicat, ja que dins el Capital subscrit (*Fons Social*) només s'han de recollir les aportacions efectuades a Fons Social. Cal, per tant, que els resultats d'exercicis anteriors es comptabilitzin en el compte correcte.

2.2.9. Ingressos a distribuir en diversos exercicis

A 31 de desembre de 2001 i de 2002 el detall de l'epígraf *Ingressos a distribuir en diversos exercicis* és el següent:

	<u>31.12.01 i 02</u>
Nous desenvolupaments	851
Cremallera de Montserrat	2.524
TOTAL	<u>3.375</u>

Imports en milers d'euros.

Font: Dades obtingudes dels majors de FGC.

Respecte a aquests conceptes cal assenyalar el següent:

- a) Nous desenvolupaments: Es tracta de subvencions del DPTOP dels anys 1998, 2000 i 2001, per a la realització de "Projectes en desenvolupament". Atès que les despeses d'investigació i desenvolupament corresponents a aquests projectes s'han passat a comptabilitzar, d'acord amb el canvi de criteri esmentat en l'epígraf 2.2.1, com a despesa en el Compte de pèrdues i guanys a partir de l'any 2000, les subvencions s'haurien d'haver considerat també com a més ingrès. Per tant, es recomana la comptabilització d'aquestes subvencions com a més ingrès en el Compte de pèrdues i guanys.

- b) Projecte cremallera de Montserrat: Correspon a un encàrrec que el Govern de la Generalitat va fer a FGC. L'import comptabilitzat correspon a les subvencions específiques del DPTOP entre 1990 i 1992 per a la realització d'un projecte per a la construcció d'un ferrocarril cremallera de Monistrol a Montserrat. El projecte està enllestit des de 1992. El cost d'aquest projecte està comptabilitzat dintre l'*Immobilitzat immaterial* i, d'acord amb el que s'ha esmentat en l'epígraf 2.2.1 se n'inicia l'amortització des de la posada en funcionament del cremallera, el juny de 2003.

2.2.10. Deutes amb entitats de crèdit

El detall dels *Deutes amb entitats de crèdit*, desglossat entre curt i llarg termini, és el següent:

Entitat	Import inicial	Data formalització	Termini (anys)	Carència (anys)	Amortització	Saldo a 31.12.02	
						Curt termini	Llarg termini
Lloyds Bank préstec sindicat	30.000.000 ECUS	19.06.95	10	5	11 semestres	5.455	8.182
La Caixa	2.000 MPTA	14.06.99	13	2 anys i 5 mesos	22 semestres	1.093	9.288
BSCH préstec sindicat	4.500 MPTA	28.07.00	20		15 anys	0	15.007
TOTAL						6.547	32.477

Imports en milers d'euros.

Font: Dades obtingudes dels contractes i dels majors de FGC

L'import a llarg termini s'inclou en l'epígraf *Creditors a llarg termini* del Balanç de situació, mentre que l'import a curt termini s'inclou en l'epígraf *Creditors a curt termini* (vegeu l'epígraf 2.2.11 següent).

2.2.11. Creditors a curt termini

El detall dels *Creditors a curt termini* del Passiu del Balanç de situació a 31 de desembre de 2001 i de 2002 és el següent:

Concepte	31.12.01	31.12.02
Deutes amb entitats de crèdit	11.033	6.547
Deutes amb empreses del grup i associades	42	19
Creditors comercials	10.849	13.629
Administracions públiques	3.008	2.267
Altres deutes no comercials	20.653	14.276
Provisions per operacions de tràfic	26	39
Ajustaments per periodificacions	85	166
Total creditors a curt termini	45.696	36.943

Imports en milers d'euros.

Font: Dades obtingudes dels majors de FGC.

Dintre els *Deutes amb entitats de crèdit* s'inclouen els venciments a curt termini dels préstecs que FGC té amb les diverses entitats de crèdit. En l'epígraf 2.2.10 s'inclou un quadre resum d'aquests préstecs, i el capital pendent a 31 de desembre de 2002, desglossat entre la part amb venciment a curt i a llarg termini.

Dintre els *Deutes amb empreses del grup i associades* s'inclouen els saldos a pagar a Viatges de Muntanya, SA, empresa del grup, tal com s'explica en l'epígraf 2.2.3 d'*Immobilitzacions financeres*.

Dintre els *Creditors comercials* i els *Altres deutes no comercials* s'inclouen els saldos pendents de pagament a 31 de desembre. De la revisió efectuada, s'ha verificat la raonabilitat dels saldos.

Dintre d'*Administracions públiques* s'inclouen els saldos a pagar a la Hisenda Pública, així com els saldos creditors per subvencions cobrades a compte del Contracte-programa. Aquests saldos s'analitzen en l'epígraf 2.2.12 d'aquest Informe, juntament amb els saldos actius.

Dintre de *Provisions per operacions de tràfic* s'inclou la provisió per clients de dubtós cobrament. En l'epígraf 2.2.6 ja es deia que el resultat de la prova va ser satisfactori.

Dintre els *Ajustaments per periodificació* s'inclouen bàsicament ingressos anticipats de petits imports. El concepte més important són 120.000€ cobrats de Viatges de Muntanya, SA que s'haurien d'haver comptabilitzat com a menys saldo de *Deutors d'empreses del grup* en comptes de fer-ho en *Ajustaments per periodificació*.

2.2.12. Administracions públiques

El detall dels saldos actius i passius amb les administracions públiques a 31 de desembre de 2002 és el següent:

	<u>31.12.02</u>
ACTIU	
HP Deutora per IVA (2.2.12.1)	1.980
Subvencions de capital – inversió (2.2.12.2)	14.825
Subvencions d'exploració (2.2.12.2)	22.036
TOTAL ACTIU	<u>38.841</u>
PASSIU	
HP Creditora per IRPF (2.2.12.1)	625
Subvencions cobrades a compte exploració (2.2.12.2)	537
Organismes Seguretat Social creditor (2.2.12.1)	1.105
TOTAL PASSIU	<u>2.267</u>

Imports en milers d'euros.

Font: Dades obtingudes dels majors de FGC de l'any 2002.

2.2.12.1. Administracions públiques – Aspectes fiscals

FGC té obertes a inspecció fiscal les liquidacions dels impostos que li són d'aplicació, per a tots els exercicis no prescrits. No s'espera que s'acreditin passius addicionals significatius com a conseqüència d'una eventual inspecció de les declaracions d'impostos presentades per la Societat que puguin portar a terme les autoritats fiscals.

S'ha obtingut la documentació referent a les declaracions dels exercicis oberts a inspecció fiscal, corresponents a l'IVA, a l'IRPF, a l'Impost sobre societats, a l'IAE i a la Seguretat Social. S'ha verificat el seu correcte càlcul i pagament dins els terminis legals, així com la raonabilitat dels actius i dels passius registrats al tancament de l'exercici 2002.

Tot i això, hi ha certs aspectes que cal remarcar:

a) IRPF: En els Informes de fiscalització realitzats per aquesta Sindicatura de Comptes per als exercicis 1992 i 1996, s'indicava que determinats conceptes retributius, tot i que superaven els límits exempts establerts per l'IRPF, no havien estat objecte de retenció. Per tant es recomanava practicar-hi la retenció corresponent. Els conceptes esmentats són els següents:

- Quilometratge: Actualment tampoc no es practica retenció sobre l'excés entre l'import que es paga (18 cèntims/km) i el límit exempt segons la normativa fiscal d'IRPF, que és de 17 cèntims/km. Tot i que l'import pagat durant l'any en concepte de quilometratge és poc significatiu, s'ha de practicar retenció per la diferència entre el límit exempt i l'import pagat per l'entitat.

- Despeses de viatge: En general, es paguen les despeses incorregudes amb factura, però sense límit quantitatiu. Amb aquest procediment no es controla si els imports pagats sobrepassen els límits exempts segons la normativa fiscal de l'IRPF i, per tant, no es practicarà retenció sobre els possibles excessos. Tot i que l'import total pagat durant l'any per aquest concepte és poc significatiu, s'ha de portar un control d'aquestes despeses que permeti practicar la corresponent retenció per IRPF en els casos que correspongui.
- b) Impost sobre societats: En l'Informe de fiscalització corresponent a l'exercici 1996 ja s'esmentava que FGC té un certificat de l'Agència Tributària, de 12 de novembre de 1996, que estableix que l'entitat està exempta parcialment de l'Impost sobre societats, d'acord amb l'article 133 de la Llei 43/1995, de 27 de desembre, del mateix impost. Tot i l'existència d'aquest certificat, creïem que existia un cert risc fiscal en no estar clara l'aplicació d'aquest criteri.

La doctrina científica i la jurisprudència del Tribunal Suprem qualifica aquestes rendes d'exemptes, tot i que s'han obtingut mitjançant explotacions econòmiques, però el criteri de l'Administració Tributària és molt més conservador, i qualificaria aquestes rendes de no exemptes. Ara bé, si fos el cas d'una possible comprovació administrativa, l'efecte per a FGC seria tan sols del 0,25% de la base imposable derivada de les rendes declarades per l'entitat com a exemptes, més interessos de demora i possibles recàrrecs, en tant en que FGC gaudeix en tot cas de la bonificació del 99% de la quota íntegra del IS d'acord amb l'article 32.2 LIS. Per tant, tot i que considerem raonable el criteri seguit per FGC de considerar l'entitat com a parcialment exempta de l'IS segons l'article 133, reiterem l'existència d'un possible risc fiscal (poc significatiu en import) per possibles discrepàncies en la interpretació de l'Administració, si escaigués.

S'ha verificat, no obstant això, la correcció dels càlculs per a la liquidació de l'IS d'acord amb el criteri adoptat per FGC.

- c) IVA: L'entitat està sotmesa a la regla de prorrata general pel que fa a aquest impost. S'ha verificat la correcció del càlcul del percentatge.

En l'Informe de fiscalització de l'any 1996 es va dir que la subvenció que FGC rep de la Generalitat destinada a sufragar el cost del bitllet de transport de certes persones (pensionistes) havia de portar l'IVA corresponent en estar l'esmentada subvenció vinculada al preu, i complir la resta dels requisits establerts per la legislació d'IVA. Donat que FGC continua rebent aquesta subvenció i no s'autoliquida l'IVA, reiterem el que es va dir en l'anterior Informe.

2.2.12.2. Subvencions de les administracions públiques: saldos actius i passius

L'entitat rep subvencions provinents de la Generalitat de Catalunya i de l'ATM. El detall de les subvencions pendents de les administracions públiques a 31 de desembre de 2002, que es componen de saldos a cobrar i de saldos creditors pendents de compensar, és el següent:

	Xarxa Principal	La Molina	Vall de Núria	Funiculars de Montserrat	Cremallera Montserrat	TOTAL FGC
PENDENT DE COBRAMENT						
Generalitat de Catalunya:						
Aportacions a compte de capital 2002	10.452	720	2.408	38	1.207	14.825
TOTAL Subvencions capital	10.452	720	2.408	38	1.207	14.825
ATM Subvenció explotació Xarxa princ:						
2001	2.207					2.207
2002	17.944					17.944
Generalitat de Catalunya:						
- Subvenció explotació 2002		253				253
- DG Carreteres:						
2001		103				103
2002		91				91
- Subvenció tarifació social:						
2000	36					36
2001	225					225
2002	1.177					1.177
TOTAL Subvencions explotació	21.589	447				22.036
TOTAL Pendent de cobrament	32.041	1.167	2.408	38	1.207	36.861
PENDENT DE LIQUIDAR						
ATM: Subvenció cobrada a compte Contracte-programa explotació 2001	(537)					(537)
TOTAL Pendent de liquidar	(537)					(537)

Imports en milers d'euros.

Font: Dades obtingudes dels majors de FGC

Els imports pendents de cobrament de la Generalitat de Catalunya corresponen a la part de la subvenció a l'explotació de la Molina, Vall de Núria i Funiculars de Montserrat, i de les aportacions a compte de capital, consignades en els pressupostos de la Generalitat de Catalunya i pendents de cobrament a 31 de desembre de 2002. S'ha verificat el cobrament posterior de tots els imports pendents de cobrament a 31 de desembre de 2002, llevat dels 91 m€ corresponents a la subvenció de la Direcció General de Carreteres, i els 36 m€, 225 m€ i 1.177 m€ corresponents a la subvenció per tarifació social, que estan encara pendents de cobrament.

Els imports pendents de cobrament i de liquidar de l'ATM corresponen a l'import pendent de la liquidació del contracte programa 1999-2001 i a l'import pendent de cobrament de la subvenció corresponent a l'exercici 2002.

De la liquidació del contracte-programa 1999-2001, restaven pendents de cobrament a 31 de desembre de 2002, 2.206,77 m€, que s'han cobrat per com-

pensació dels sobrants de les subvencions dels exercicis 2002 i 2003. En concret, 537,23 m€ de l'exercici 2002 i 1.669,54 m€ de l'exercici 2003.

De la subvenció de l'exercici 2002, restaven pendents de cobrament a 31 de desembre de 2002, 17.944 m€, cobrats al llarg del 2003.

2.3. NOTES AL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES

2.3.1. Import net de la xifra de negocis

El detall d'aquest epígraf per a l'exercici 2002 és el següent:

	<u>2002</u>
Xarxa Principal	
- Transport de viatgers	38.819
- Transport de mercaderies	2.442
La Molina	3.430
Vall de Núria	2.453
Funiculars de Montserrat	<u>1.034</u>
TOTAL Import net de la xifra de negocis	48.178

Import en milers d'euros.

Font: Dades obtingudes dels majors de FGC.

Dintre l'epígraf *Import net de la xifra de negocis* s'inclouen els ingressos per la prestació del transport de viatgers i de mercaderies (quant a la divisió Xarxa Principal), la recaptació dels forfaits i altres serveis de la divisió de La Molina i de Vall de Núria, i la recaptació pels viatges dels Funiculars de Montserrat.

2.3.2. Altres ingressos d'explotació

El detall d'aquest epígraf és el següent:

	<u>2002</u>
Subvencions a l'explotació (provinent de l'ATM)	55.610
Ingressos per serveis diversos	5.397
Ingressos per arrendaments	<u>950</u>
TOTAL Altres ingressos d'explotació	61.957

Imports en milers d'euros.

Font: Dades obtingudes dels majors de FGC.

La subvenció a l'explotació correspon a la subvenció provinent de l'ATM, per cobrir el dèficit d'explotació generat per l'activitat del transport de viatgers. Aquesta subvenció d'explotació hauria de tenir el seu suport en el contracte programa 2002-2005, entre l'ATM i FGC, que no està encara signat. A causa d'això, FGC comptabilitza com a subvenció a l'explotació l'import que resulta

d'una liquidació provisional, amb el que es cobreixen les necessitats de l'exercici (definides aquestes necessitats amb els criteris emprats en l'anterior contracte-programa).

S'han verificat els càlculs d'aquesta liquidació provisional i considerem correcte l'import comptabilitzat com a subvenció a l'explotació.

Tot i això, és necessari signar el contracte-programa 2002-2005, per tal que aquestes xifres es puguin considerar definitives. A més, el contracte-programa, com a eina bàsica de gestió, representa un document fonamental per valorar el grau d'eficiència assolit per FGC en l'execució de les seves actuacions.

2.3.3. Aprovisionaments

La despesa per *Aprovisionaments* per als exercicis 2001 i 2002 recull els conceptes següents:

	2001	2002
Consum de matèries primeres i altres matèries consumibles	1.581	1.604
Altres despeses externes	4.037	4.329
TOTAL	5.618	5.933

Imports en milers d'euros.

Font: Dades extretes dels comptes anuals de FGC.

En el *Consum de matèries primeres i altres matèries consumibles* s'inclouen principalment les compres de combustibles, greixos i olis, de recanvis d'immobilitzat, de material d'oficina i de material divers.

En les *Altres despeses externes* es recullen com a despeses més significatives les referents als serveis de neteja d'estacions, de trens, de túnels i d'entrevies, als de neteja de neu (en vials, camins i aparcaments de les estacions d'esquí), a la protecció, seguretat i vigilància o als serveis regulars de carretera subcontractats a tercers.

2.3.4. Despeses de personal

2.3.4.1. Aspectes generals

El detall de les *Despeses de personal* per a l'any 2002 és el següent:

	2001	2002
Sous i salaris	36.281	38.879
Indemnitzacions	446	220
Assegurances socials	11.233	12.141
Altres despeses socials	877	865
TOTAL	48.837	52.105

Imports en milers d'euros.

Font: Dades obtingudes dels majors de FGC.

Respecte a aquestes despeses, cal fer els següents comentaris:

- La plantilla mitjana de FGC en els anys 2001 i 2002 ha estat de 1.344,6 i de 1.355,72 treballadors, respectivament. D'aquests 1.355,72 treballadors, 1.218,54 corresponen a la divisió de Xarxa Principal i 137,18 a les tres divisions restants.
- FGC té dos convenis col·lectius: un per al personal de la divisió de Xarxa Principal i un altre per a les divisions de La Molina, Vall de Núria i Funiculars de Montserrat. El primer va entrar en vigor l'1 de gener de 2001 i és vigent fins al 31 de desembre de 2004, i el segon va entrar en vigor l'1 de gener de 2000 i té vigència fins al 31 de desembre de 2002.
- L'augment de la massa salarial del 2002 respecte al 2001 ha estat d'un 6,69%, concretament del 6,88% en la divisió de Xarxa Principal i del 4,69% pel que fa a la resta de divisions. Aquests percentatges són superiors al límit establert en la Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2002, i són conseqüència de l'aplicació dels convenis col·lectius abans esmentats, que modifiquen el model retributiu, a més d'incorporar certs canvis de categories i grups professionals així com la unificació de trams dins un mateix grup.

El conveni col·lectiu de la divisió de Xarxa Principal ha estat objecte d'informe favorable del Departament d'Economia i Finances i del departament competent en matèria de funció pública, d'acord amb el que estableix la Llei de pressupostos de la Generalitat per al 2001, tot i que ha estat sol·licitat un cop el conveni ja havia estat signat per les parts. L'informe explicita que en relació al contingut sociolaboral del conveni, no hi ha cap pacte que contravingui el que estableix el dret necessari laboral vigent. A més, no es fa cap objecció al contingut econòmic per a l'any 2001, sempre i quan les conseqüències econòmiques s'assumeixin íntegrament dins el marc pressupostari regulat pel contracte-programa 1999-2001. Per als exercicis futurs, l'informe esmenta que els increments retributius queden condicionats a les futures lleis de pressupostos i a la suficiència financera que aportí el contracte programa 2002-2005.

En tant que el contracte programa 2002-2005 no ha estat encara signat, no coneixem si aquest assumirà aquest increment en les despeses de personal. Ara bé, tenint en compte que les subvencions d'exploració dels anys 2001 i 2002 cobreixen totes les despeses d'exploració, s'entén que, de forma tàcita, s'està acceptant aquest increment. Tot i això, el compliment de la legalitat en aquest punt resta supeditat als compromisos del contracte- programa 2002-2005 pendent de signar.

Pel que fa al conveni col·lectiu pel personal de les divisions de La Molina, Vall de Núria i Funiculars de Montserrat, l'entitat va sol·licitar l'informe favorable del Departament d'Economia i Finances i del departament competent en matèria de funció pública també amb posterioritat a la signatura de les parts. L'informe a la data de redacció d'aquest informe (juny 2004) no s'ha rebut per la qual cosa els increments retributius corresponents a aquestes divisions són inaplicables tal com estableix la Llei de pressupostos de la Generalitat.

En referència a aquest últim conveni, volem esmentar com a fet posterior que el següent conveni 2003-2006, ha rebut el pertinent informe favorable del Departament d'Economia i Finances i del departament competent en matèria de funció pública.

- De l'anàlisi del conveni de la divisió de Xarxa Principal cal remarcar que s'estableix un premi d'antiguitat o de permanència que es concedirà d'ofici i consistirà en l'abonament d'una quantitat única de 1.953,29€ per a tots els anys de vigència del conveni, quan el treballador compleixi, durant l'exercici, 25 anys de servei. Com a conseqüència d'això calia haver dotat una provisió per a riscos i despeses en relació a aquest premi d'antiguitat, que no ha estat dotada i que a 31 de desembre de 2002 havia de ser de 1.137 m€, dels quals 78 m€ corresponia haver-los dotat en l'exercici 2002 i 1.059 m€ en exercicis anteriors.

2.3.4.2. *Altres qüestions relatives a l'equip directiu*

Com a altres aspectes relacionats amb les despeses de personal cal remarcar els dos següents:

a) Contracte del president

En la revisió dels contractes de personal, s'ha posat de manifest l'existència de dos contractes amb clàusula d'indemnització, que són contraris a l'Acord de Govern de 8 de febrer de 1994, que els prohibeix. Aquests dos contractes corresponen al president del Consell d'Administració de l'entitat i es van signar el 22

de març de 1999. La signatura dels contractes es va fer amb l'autorització del Consell d'Administració.

Respecte dels dos contractes signats, un és el relatiu a les condicions, atribucions i retribucions del president del Consell d'Administració i, l'altre, que, de fet és un acord annex al contracte, és el relatiu a la suspensió de la relació laboral ordinària que el president mantenia amb l'entitat abans de ser nomenat com a tal.

Els dos contractes contenien una clàusula d'indemnització equivalent a dues anualitats de la remuneració vigent en el moment del cessament com a president. Com hem assenyalat, aquestes clàusules eren contràries a l'Acord de Govern de 8 de febrer de 1994, que les prohibeix de manera explícita.

b) Contracte d'administració de fons (CAF)

Com ja es va fer esment en l'informe d'aquesta Sindicatura relatiu a aquesta entitat i corresponent a l'exercici 1996 (vegeu l'epígraf 2.3.3 d'aquell informe), FGC va subscriure el 10 d'abril de 1991 un "Contracte d'Administració de Fons de Preimes de prestació determinada i base no contributiva" per a un grup de directius, amb l'entitat Winterthur. El contracte assenyalava que té efectes des del 28 de febrer de 1991, data que coincideix amb els contractes individuals signats entre FGC i cada directiu beneficiari en particular.

Les prestacions establertes en el contracte amb l'entitat asseguradora són les d'un pagament de capital o l'equivalent a una renda vitalícia anual, corresponent al 100% del saldo acumulat fins al compliment dels 65 anys del partícip, o bé, en cas de mort o invalidesa abans dels 65 anys, el 100% del saldo acumulat fins a aquell moment. Per tant, són les prestacions previstes en un contracte per a la jubilació, mort o invalidesa, encara que es preveu expressament la possibilitat de fer rescats individuals o el rescat total abans de que es produeixin les situacions anteriorment assenyalades.

Els contractes individuals signats amb els directius membres de l'anomenat "Comitè de Direcció Ampli" preveuen, en canvi, el pagament d'un premi de dedicació i permanència consistent en la fixació d'uns percentatges del premi en funció dels anys de permanència en el càrrec de direcció (entre el 20% als cinc anys i el 100% a partir del 20 vintè any) i també en funció del càrrec (entre 6,5 i fins a nou vegades el sou).

Com es va assenyalat en l'esmentat Informe de la Sindicatura, tots aquests contractes es van signar sense que existís cap acord del Consell d'Administració de l'entitat. Per tal de fer el seguiment de les observacions fetes en l'Informe

anterior, cal fer esment dels fets que s'han succeït des de llavors i, a més, fer les observacions següents:

- La pòlissa del CAF amb Winterthur es va liquidar el 13 de juliol de 2000. Amb anterioritat, el 21 de juny de 2000, el president de FGC decideix la dissolució del Fons, ja que en haver-se produït la sortida de l'empresa d'alguns partícips, va quedar palès que els fons era insuficient per a fer front als compromisos adquirits. No consta que el Consell d'Administració tingués coneixement de la decisió de dissoldre el fons ni dels pagaments efectuats amb motiu d'aquesta dissolució, ni que els autoritzés.
- La despesa total per a FGC, en concepte de primes, al llarg de la vigència del contracte (1991/2000) ha estat de 2.508,26 m€.
- El total de pagaments fets per FGC als partícips amb càrrec a la quantitat rebuda de Winterthur ha estat de 3.225,30 m€.

En concret, abans de la data en què es decideix la dissolució del fons es van efectuar pagaments per 2.216,38 m€ a deu partícips que per un motiu o altre van deixar l'entitat. La resta, 1.008,92 m€, és l'import que es va distribuir amb raó de la decisió de dissolució i abans de la liquidació definitiva del CAF en el mes de juliol de 2000 a cinc partícips que en el moment de cobrar encara mantenien una relació contractual amb l'empresa.

A la vista d'aquests fets que han estat analitzats amb detall, aquesta Sindicatura de Comptes entén que cal realitzar les actuacions oportunes i remetre-les al Tribunal de Cuentas per tal que aquest estableixi si s'ha produït un perjudici a la hisenda de la Generalitat i, si escau, determinar les responsabilitats de les persones que han intervingut en els fets exposats.

c) Fets posteriors

Per la seva importància, cal assenyalar els fets posteriors següents:

- Fets posteriors referents al contracte del president

Per Decret 179/2004, de 10 de febrer (DOGC núm. 4068 d'11 de febrer), es produeix el cessament del president.

D'acord amb els documents contractuals de 22 de març de 1999, es comunica al president que, amb efectes 11 de febrer de 2004, retorna a la relació laboral de caràcter ordinari que havia quedat suspesa en ser nomenat president; és a dir, passa a ser director d'àrea. En el mateix moment, el nou president del Consell d'Administració, nomenat pel Decret 180/2004, de 10

de febrer (DOGC núm.4068 d'11 de febrer) li comunica que també queda extingit el seu contracte laboral, amb data 11 de febrer de 2004.

Amb data 23 de febrer de 2004 s'ha produït l'acte de conciliació per acomiadament. En aquest acte, l'entitat reconeix la improcedència de l'acomiadament com a director d'àrea i es compromet a pagar la indemnització legal corresponent.

Mitjançant la quantitat pactada, ambdues parts es consideren saldades i el president cessant renuncia expressament a qualsevol reclamació sobre el contingut de les clàusules 3ª apartat b i 2ª darrer paràgraf, contingudes en els documents de data 22 de març de 1999, que regulaven la indemnització per import de dues anualitats en cas de cessament en el seu càrrec com a president, que eren precisament les clàusules contràries a l'Acord de Govern de 8 de febrer de 1994.

Així, el treballador cobra la indemnització que li correspon d'acord amb la legislació laboral; és a dir, 45 dies de salari per any treballat amb un màxim de 42 mensualitats.

Hem revisat els càlculs i la documentació suport, i el resultat és correcte.

- Fets posteriors referents al contracte d'administració de fons (CAF)

En l'informe complementari de la Intervenció General de data 20 de març de 2003, relatiu a "Informe sobre determinades condicions retributives de directius de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya" s'especifiquen i s'analitzen totes les qüestions referents al CAF.

En l'esmentat informe s'analitza fonamentalment la legalitat de l'establiment del premi de dedicació i permanència, el fet que el pagament de les primes sigui amb fons públics i la falta de coneixement i d'acord per part del Consell d'Administració. La Intervenció especifica que caldria procedir d'acord amb el que disposen els articles 83 a 85 del Decret legislatiu 3/2002, de 24 de desembre, text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya.

La situació a la data de realització d'aquest Informe (juny de 2004) és la següent:

- El 16 de febrer de 2004, l'advocat en cap de l'assessoria jurídica del Departament d'Economia i Finances, a sol·licitud del conseller i a la vista de l'Informe de la Intervenció de data 20 de març de 2003 conclou que es pot incoar un expedient administratiu.

- El DPTOP prepara un expedient informatiu signat amb data 18 de febrer de 2004, en virtut de la Resolució del secretari general del Departament de 5 de febrer, per tal d'aclarir els fets i circumstàncies assenyalades en l'informe de l'Interventor General de data 20 de març de 2003 i establir si s'ha produït un perjudici per a la hisenda de la Generalitat de Catalunya.
- El secretari general del DPTOP, en carta de 27 de febrer de 2004, comunica al conseller d'aquest departament que, a la vista de l'expedient informatiu, creu que escau demanar al departament d'Economia i Finances l'obertura i instrucció d'un expedient administratiu. Atès el que s'exposa el conseller del DPTOP tramet tota la informació al conseller d'economia i finances a efectes de disposar el que calgui per obrir i instruir el procediment administratiu.
- En sessió de govern de 16 de març de 2004, s'aprova la proposta d'acord per la qual s'acorda la incoació, a l'empara de l'article 85.2) del Decret legislatiu 3/2002, de 24 de desembre, Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya, d'expedient de responsabilitat comptable a determinades persones en relació a l'entitat Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (presumpta comissió d'uns fets tipificats en les lletres b), c), d), i g) de l'article 85. Aquestes persones són: el director general de FGC en el període 20 de desembre de 1979 a 14 de setembre de 1993 i posteriorment president en el període 14 de setembre de 1993 a 23 de febrer de 1999, el president de FGC en el període 23 de febrer de 1999 a 10 de febrer de 2004 i el director general de FGC en el període 14 de setembre de 1993 a 26 de juny de 2000. En el mateix Acord, es nomena instructor de l'expedient i secretària. Finalment, s'ordena al Gabinet Jurídic que porti a terme les actuacions necessàries per tal de determinar si existeixen, al marge de l'estricta responsabilitat comptable, altres responsabilitats de caràcter civil o penal.
- Finalment, el conseller d'Economia i Finances, en carta de 17 de maig de 2004, comunica a la Sindicatura de Comptes que s'ha donat trasllat de l'expedient de responsabilitat comptable al Tribunal de Cuentas.

2.3.5. Dotacions per a amortització d'immobilitzat

Dins l'epígraf *Dotació per a amortització d'immobilitzat* s'inclou tan sols la dotació a l'amortització de l'immobilitzat immaterial i material de la divisió de Xarxa principal. FGC comptabilitza la dotació a l'amortització de la resta de les seves divisions contra el compte de *Fons social* de l'epígraf *Fons propis*, del Balanç de situació, el que és incorrecte segons el Pla general de comptabilitat. Tal com expliquem en l'epígraf 2.2.8 d'aquest Informe i tal com ja vam esmentar en l'informe 42/97-D en relació a l'exercici 1996, les dotacions per a l'amortització de l'immobilitzat s'han de comptabilitzar en el Compte de pèrdues i

guanys per tal que s'incloguin dins el resultat de l'exercici i sigui en la distribució de resultats quan s'incorporin en l'epígraf de *Fons propis*, generalment en el compte de *Resultat d'exercicis anteriors*. El detall de la dotació a l'amortització que manca incorporar en el resultat de l'exercici és el següent:

DIVISIÓ	2002
La Molina	2.409
Vall de Núria	1.890
Funiculars de Montserrat	108
TOTAL	4.407

Imports en milers d'euros.

Font: Dades obtingudes dels majors de FGC.

Nota: No s'inclou la divisió Cremallera de Montserrat donat que no ha iniciat l'explotació del servei fins al 2003 i, per tant, en el 2002 encara no s'ha dotat cap amortització.

Per tant, tenint en compte aquesta dotació a l'amortització, el resultat de l'exercici 2002 hauria resultat el següent:

	Import
Resultat de l'exercici abans d'incorporar amortitzacions pendents	25
Dotació a l'amortització de les 4 divisions	(4.407)
Resultat de l'exercici després d'incloure les amortitzacions pendents	(4.382)

Imports en milers d'euros.

Cal modificar el criteri de comptabilització de les dotacions per a l'amortització de l'immobilitzat de les divisions de La Molina, Vall de Núria i Funiculars de Montserrat, per tal d'incloure-les dins el resultat de l'exercici.

2.3.6. Altres despeses d'explotació

El detall de les *Altres despeses d'explotació* per als exercicis 2001 i 2002 és:

	2001	2002
<u>Serveis exteriors</u>		
Arrendaments i cànon	442	464
Reparacions i conservació	2.773	3.254
Serveis professionals independents	2.969	3.043
Transports i missatgeria	67	62
Primes d'assegurances	565	648
Comissions bancàries i altres	236	290
Publicitat, propaganda i relacions públiques	1.136	904
Subministraments	5.481	5.887
Altres serveis	1.338	1.344
TOTAL Serveis exteriors	15.007	15.896
<u>Tributs</u>		
Altres tributs	127	119
IVA suportat no deduïble	1.637	1.546
TOTAL Tributs	1.764	1.665
TOTAL	16.771	17.561

Imports en milers d'euros.

Font: Dades extretes dels majors de FGC.

Respecte a aquestes despeses, cal fer els següents comentaris:

- En *Reparacions i conservació* s'inclouen com a despeses més significatives les referents als contractes de manteniment d'estacions i dependències de les línies ferroviàries Barcelona-Vallès i Llobregat-Anoia, així com les dels serveis de manteniments d'instal·lacions concretes en estacions com els aires condicionats i zones climatitzades, les escales mecàniques o els ascensors. L'increment que aquestes despeses han experimentat en el 2002 respecte del 2001 s'explica fonamentalment per l'augment d'actes vandàlics que s'han produït des de finals de 2001.
- En *Serveis professionals independents* es recullen entre altres, els honoraris d'assessors jurídics i dels auditors. L'únic import significatiu correspon però a despeses relacionades amb l'ATM.

Amb la integració tarifària les recaptacions per la venda de títols de transport no representen un ingrés directe per a FGC sinó que l'ATM distribueix la totalitat del que s'ha recaptat entre tots els partícips de la integració en funció de les cancel·lacions de bitllets que aquests membres (FGC, TMB-Metro i Bus-, etc.) envien diàriament a l'ATM. Les tasques que al respecte du a terme l'ATM suposen per a FGC una despesa que l'ATM liquida mensualment, en forma de comissió percentual sobre els ingressos de les recaptacions. Aquestes despeses més altres de tipus fix en concepte de l'aportació de FGC a l'ATM en matèria de serveis prestats per aquesta referents a la planificació i coordinació del Sistema Metropolità de Transport Públic han totalitzat unes despeses relacionades amb l'ATM de 2.299 m€. En tractar-se de despeses

directes d'exploració calia haver-les comptabilitzats com a *Altres despeses externes* dins els *Aprovisionaments* i no dins les *Altres despeses d'exploració*.

- En *Subministraments* s'inclou la despesa per aigua, enllumenat, gas i, principalment per força tracció, la qual presenta una despesa de 5.466 m€.
- En *Altres serveis* s'inclouen despeses com ara les de viatge, quilometratge, dinars, telèfons i fax, correu o subscripcions. També s'imputen despeses de neteja dels tallers i les oficines que representen despeses de tipus indirecte, a diferència d'altres despeses de neteja (d'estacions, trens, etc.) esmentades en l'epígraf 2.3.3 d'*Aprovisionaments* que representen despeses directes d'exploració.
- En *Tributs* s'inclou, a més de taxes i impostos diversos (sobre activitats econòmiques, sobre béns immobles, sobre vehicles de tracció mecànica, etc.) aquella part de l'IVA suportat que ha resultat no deduïble com a conseqüència de l'aplicació de la regla de prorata.

2.3.7. Ingressos i despeses financers

Els *Ingressos financers* són integrats pels interessos generats pels comptes bancaris i per les inversions financeres temporals a curt termini que durant l'exercici ha efectuat FGC en deute públic de la Generalitat i de l'Estat per tal de rendibilitzar les seves puntes de tresoreria.

Dins les *Despeses financeres*, una part de 1.222 m€ corresponen als interessos dels préstecs detallats en l'epígraf 2.2.10 de *Deutes amb entitats de crèdit*. La major part però, 2.971 m€, fa referència als interessos per l'ajornament en el pagament per l'adquisició de vint unitats de tren de la sèrie UT 213 analitzada en l'epígraf 2.2.2. En aquell epígraf ja esmentem que d'aquestes despeses financeres la major part, 2.779 m€, corresponen a interessos meritats en els exercicis 2000 i 2001 i que, per tant, caldria haver comptabilitzats com a despesa financera en aquells exercicis i no en el 2002.

2.3.8. Ingressos i despeses extraordinaris

En els *Ingressos extraordinaris* s'inclouen, bàsicament, els beneficis per venda d'immobilitzat, concretament per l'alienació de locomotores i vagons de tren, vehicles i maquinària diversa.

Dins les *Despeses extraordinàries* l'import més significatiu, 1.182 m€, correspon a indemnitzacions per amortització de llocs de treball, generalment per jubilacions anticipades de persones que ocupaven llocs a extingir.

3. FISCALITZACIÓ DE LA LIQUIDACIÓ PRESSUPOSTÀRIA

Els pressupostos de FGC corresponents a l'exercici 2002 i aprovats per la Llei 20/2001, de 28 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2002, preveïen uns ingressos i despeses en el pressupost d'exploració de 117.010 m€ i uns recursos i dotacions en el pressupost de capital de 65.510 m€.

FGC no ha efectuat la liquidació pressupostària corresponent al pressupost de capital. En els anteriors informes de fiscalització ja es feia aquesta observació i es recomanava la realització de la liquidació del pressupost de capital, i ho reitem en aquest Informe.

FGC liquida el pressupost d'exploració de FGC desglossat per les quatre divisions de FGC: Xarxa Principal, La Molina, Vall de Núria i Funiculars de Montserrat. Aquesta liquidació va acompanyada d'una explicació detallada de totes les desviacions que s'hi produeixen per cadascuna de les divisions, però no hi ha una liquidació conjunta de FGC com a entitat. Això fa que sigui difícil el seguiment de desviacions entre els imports pressupostats i els imports liquidats, per la qual cosa recomanem la liquidació del pressupost de FGC com a entitat, no per divisions, tal com es preveu en la Llei de pressupostos.

A continuació adjuntem la liquidació del pressupost d'exploració per cadascuna de les divisions.

Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. Divisió Xarxa Principal

	Pressupost inicial	Modificacions pressupostàr.	Pressupost definitiu	Compte resultats	Desviació pressupost
INGRESSOS					
Capítol III. Ingressos propis	43.422		43.422	45.653	(2.230)
Prestació transport viatgers	37.211		37.211	38.819	(1.608)
Prestació transport mercaderies	2.832		2.832	2.442	391
Ingressos serveis diversos	3.379		3.379	4.391	(1.013)
Capítol IV. Subvencions corrents	61.451	(5.304)	56.147	55.610	537
ATM	61.451	(5.304)	56.147	55.610	537
Capítol V. Ingressos patrimonials i dèficit d'exploració	1.682		1.682	1.116	566
Ingressos financers	708		708	461	247
Ingressos per arrendaments	974		974	655	318
INGRESSOS	106.555	(5.304)	101.251	102.379	(1.127)
DESPESES					
Capítol I. Remuneracions del personal	50.875		50.875	47.705	3.170
Sous i salaris	38.120		38.120	35.609	2.511
Indemnitzacions	95		95	202	(107)
Seguretat Social c/ empresa	11.733		11.733	11.094	639
Altres despeses socials	927		927	800	127
Capítol II. Despeses de béns corrents i serveis	19.619		19.619	19.065	554
Compres altres proveïments	1.415		1.415	1.303	112
Treballs realitzats altres empreses	4.350		4.350	3.865	485
Lloguers	297		297	307	(10)
Reparacions i conservació	2.906		2.906	2.821	84
Serveis professionals independents	2.608		2.608	2.862	(254)
Transports	50		50	39	11
Primes d'assegurances	437		437	477	(41)
Publicitat, propaganda i r. públiques	755		755	582	174
Subministraments	5.169		5.169	5.288	(119)
Comunicacions	343		343	371	(27)
Serveis bancaris similars	190		190	247	(57)
Altres serveis	1.009		1.009	820	190
Altres tributs	89		89	84	5
Capítol III. Despeses financeres	4.551		4.551	3.813	738
Despeses financeres	4.551		4.551	3.813	738
Capítol V. Amortització i superàvit explotació	29.149		29.149	29.149	0
Amortització immobilitzat material	29.149		29.149	29.149	0
Pèrdues/Beneficis immobilitzat	0		0	193	(193)
Indemnització havens passius	902		902	1.100	(198)
Efecte regla de prorrata	1.459		1.459	1.353	106
DESPESES	106.555	0	106.555	102.379	4.176
Diferència (1)	0	(5.304)	(5.304)	0	(5.304)

(1) Retall de la consignació de l'ATM vers els pressupostos presentats per Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya pel 2002.

RESUM APORTACIONS EXERCICI 2002	Subvencions necessàries 2002	Subvencions rebudes 2002	Resultat a aplicar 2002	Subvenció pendent cobrar 2001 a 31.12.02	Subvenció pendent cobrament 2001 al 2003
ATM (2)	56.147	55.610	537	2.207	1.670

(2) Quantitats subjectes a revisió per la Comissió de Seguiment del Contracte-Programa i per la IGAE.

Imports en milers d'euros.

Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. Divisió La Molina

	Pressupost definitiu	Compte resultats	Desviació pressupost
INGRESSOS			
Capítol III. Ingressos propis	5.242	3.906	1.336
Prestació transport viatgers	4.811	3.429	1.381
Ingressos serveis diversos	431	477	(46)
Capítol IV. Subvencions corrents	0	479	(479)
Subvenció Generalitat Catalunya	0	479	(479)
Capítol V. Ingressos patrimonials i dèficit d'exploració	184	157	27
Ingressos financers	14	13	1
Ingressos per arrendaments	170	144	26
INGRESSOS	5.426	4.542	884
DESPESES			
Capítol I. Remuneracions del personal	2.017	1.901	116
Sous i salaris	1.515	1.420	95
Indemnitzacions	0	8	(8)
Seguretat Social c/ empresa	473	447	26
Altres despeses socials	28	25	3
Capítol II. Despeses de béns corrents i serveis	2.006	1.832	175
Compres altres proveïments	259	211	48
Treballs realitzats altres empreses	311	346	(35)
Lloguers	39	35	4
Reparacions i conservació	235	348	(113)
Serveis professionals independents	50	63	(13)
Transports	15	14	1
Primes d'assegurances	86	87	(1)
Publicitat, propaganda i relacions públiques	395	198	197
Subministraments	431	382	48
Serveis bancaris similars	29	33	(4)
Altres serveis	126	87	39
Altres tributs	30	27	3
Capítol III. Despeses financeres	615	399	216
Despeses financeres	615	399	216
Pèrdues/Beneficis immobilitzat	0	162	(162)
Indemnització havers passius	0	51	(51)
Despeses a distribuir	90	82	8
Efecte regla de prorata	151	116	35
Autofinançament per amortització de crèdit	547	0	547
DESPESES	5.426	4.542	884
RESUM APORTACIONS			
EXERCICI 2002	Subvenció necessària	Subvenció rebuda	Resultat
Administració Generalitat Catalunya	479	0	479
			Compensació DVN/ FM
			(479)
			Resultat DLM
			0

Imports en milers d'euros.

Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. Divisió Vall de Núria

	Pressupost inicial	Modificacions pressupostàr.	Pressupost definitiu	Compte resultats	Desviació pressupost
INGRESSOS					
Capítol III. Ingressos propis	3.082		3.082	2.992	91
Prestació transport viatgers	2.623		2.623	2.422	201
Prestació transport mercaderies	22		22	32	(10)
Ingressos serveis diversos	437		437	538	(101)
Capítol IV. Subvencions corrents	(112)	112	0	(10)	10
Subvenció Generalitat Catalunya	(112)	112	0	(10)	10
Capítol V. Ingressos patrimonials i dèficit d'exploració	167		167	176	(9)
Ingressos financers	7		7	9	(2)
Ingressos per arrendaments	160		160	167	(7)
INGRESSOS	3.137	112	3.249	3.157	92
DESPESES					
Capítol I. Remuneracions del personal	2.220		2.220	2.170	49
Sous i salaris	1.631		1.631	1.607	24
Indemnitzacions	0		0	10	(10)
Seguretat Social c/ empresa	538		538	517	22
Altres despeses socials	50		50	37	13
Capítol II. Despeses de béns corrents i serveis	850		850	871	(21)
Compres altres proveïments	86		86	90	(3)
Treballs realitzats altres empreses	94		94	99	(5)
Lloguers	46		46	45	1
Reparacions i conservació	84		84	75	9
Serveis professionals independents	102		102	116	(14)
Transports	9		9	9	0
Primes d'assegurances	63		63	67	(4)
Publicitat, propaganda i r. públiques	99		99	63	36
Subministraments	158		158	202	(44)
Comunicacions	24		24	24	0
Serveis bancaris similars	10		10	10	0
Altres serveis	65		65	64	1
Altres tributs	10		10	7	3
Capítol III. Despeses financeres	5		5	3	2
Despeses financeres	5		5	3	2
Resultats excepcionals	0		0	14	(14)
Indemnització havers passius	0		0	31	(31)
Efecte regla de prorata	63		63	69	(6)
DESPESES	3.137	0	3.137	3.157	(20)
Diferència (1)	0	112	112	0	112
(1) Regularització per compensació de resultats negatius d'exercicis anteriors					
RESUM APORTACIONS					
	Subvenció necessària	Subvenció rebuda	Pendent aplicació		
EXERCICI 2002					
Administració Generalitat Catalunya	(10)	0	(10)		

Imports en milers d'euros.

Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. Divisió Funiculars de Montserrat

	Pressupost inicial	Modificacions pressupostàr.	Pressupost definitiu	Compte resultats	Desviació pressupost
INGRESSOS					
Capítol III. Ingressos propis	1.019		1.019	1.034	(15)
Prestació transport viatgers	1.019		1.019	1.034	(15)
Capítol IV. Subvencions corrents	(451)	451	0	(494)	494
Subvenció Generalitat Catalunya	(451)	451	0	(494)	494
Capítol V. Ingressos patrimonials i dèficit d'exploració	4		4	6	(2)
Ingressos financers	4		4	2	2
Ingressos per arrendaments	0		0	4	(4)
INGRESSOS	572	451	1.023	546	477
DESPESES					
Capítol I. Remuneracions del personal	363		363	328	35
Sous i salaris	264		264	243	21
Seguretat Social c/ empresa	92		92	83	9
Altres despeses socials	7		7	2	5
Capítol II. Despeses de béns corrents i serveis	196		196	210	(15)
Compres altres proveïments	1		1	0	1
Treballs realitzats altres empreses	13		13	19	(6)
Lloguers	58		58	78	(19)
Reparacions i conservació	23		23	10	13
Serveis professionals independents	10		10	2	8
Primes d'assegurances	34		34	17	17
Publicitat, propaganda i r. públiques	42		42	62	(20)
Subministraments	9		9	15	(6)
Comunicacions	1		1	1	0
Altres serveis	2		2	5	(3)
Altres tributs	2		2	1	1
Efecte regla de prorrata	13		13	8	5
DESPESES	572		572	546	26
Diferència (1)	0	451	451	0	451
(1) Regularització per compensació de resultats negatius d'exercicis anteriors					
RESUM APORTACIONS					
EXERCICI 2002	Subvenció necessària	Subvenció rebuda	Resultat	Compensació DLM	Pendent aplicació
Administració Generalitat Catalunya	(494)	0	(494)	479	(15)

Imports en milers d'euros.

De les liquidacions del pressupost d'exploració de cada divisió es desprenen uns graus d'execució respecte dels pressupostos inicials aprovats per la Llei de pressupostos que són els següents: Xarxa principal, 96,08%; Divisió La Molina, 83,71%; Divisió Vall de Núria, 100,64% i, Divisió Funiculars de Montserrat, 95,45%.

De les desviacions pressupostàries que s'han produït cal remarcar les següents:

- Xarxa principal: La desviació d'ingressos més significativa es produeix en els Ingressos propis pel concepte *Prestació transport viatgers* que presenta més

ingressos que els pressupostats per 1.608 m€. Això ha estat així ja que tant per a la línia Barcelona-Vallès com per a la línia Llobregat-Anoia s'ha donat un major nombre de viatges respecte dels previstos, de l'ordre del 4,09% i del 5,16%, respectivament i, a més, les tarifes, a causa de la incidència de la integració tarifària, han estat superiors a les previstes en la línia Barcelona-Vallès, en un 1,63%, mentre que en la línia Llobregat-Anoia han estat per sota de les previstes en un 0,68%.

A més d'aquesta desviació positiva en ingressos també cal remarcar la modificació pressupostària que redueix en 5.304 m€ els ingressos inicialment pressupostats en relació a la subvenció procedent de l'ATM. Tal com s'esmenta en l'epígraf 2.3.2 aquesta subvenció hauria de tenir el seu suport en el contracte-programa 2002-2005 que encara no ha estat signat. FGC, a més de la reducció de les previsions inicials que li comunica l'ATM, liquida finalment un import de 55.610 m€ resultant d'una liquidació provisional.

Pel que fa a les desviacions de despesa, cal remarcar la corresponent a la menor despesa per *Remuneracions al personal* respecte de la pressupostada fet que s'explica perquè la plantilla ha estat finalment inferior a la prevista i, a més s'ha produït una disminució de les hores extres.

- Divisió La Molina: La partida del pressupost que presenta la desviació més important es produeix en els Ingressos propis pel concepte *Prestació transport viatgers* que es liquida per menys ingressos que els pressupostats per 1.381 m€. Això ha estat així ja que el nombre de visitants ha estat inferior al previst en un 19,68% i, les tarifes, inferiors a les previstes en un 11,58%.
- Divisió Vall de Núria: La desviació pressupostària més remarcable es produeix en els Ingressos propis pel concepte *Prestació transport viatgers* que presenta menys ingressos que els pressupostats per 201 m€. Això ha estat així ja que el nombre de visitants del Cremallera Ribes-Núria ha estat un 7,11% per sota de les previsions i els forfaits i visitants d'hivern també han estat inferiors al que estava previst en un 14,45%. Pel que fa a les tarifes, les del cremallera han superat en un 1,11% les previstes, mentre que les de forfaits i visitants d'hiverns, han estat inferiors a les previsions en un 8,08%.

Considerem correcta la liquidació del pressupost d'explotació per cadascuna de les divisions, ja que s'ha efectuat de forma raonable, amb explicació detallada de les desviacions. De totes maneres, cal efectuar la liquidació del pressupost d'explotació, a més de fer-ho per divisions, de manera conjunta per tal de poder comparar les xifres previstes en la Llei de pressupostos amb les xifres liquidades.

Així mateix, com ja hem dit, cal efectuar la liquidació pressupostària de capital.

4. FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ

4.1 LEGISLACIÓ APLICABLE

FGC se sotmet en la seva actuació contractual a la Llei 48/1998, de 30 de desembre, sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i les telecomunicacions, per la qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives 93/38/CEE i 92/13/CEE. En totes aquelles activitats no incloses dins l'àmbit d'aquesta llei, se sotmet al Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques (LCAP).

S'ha de dir que, tant el manual intern d'adquisicions de FGC com els mateixos estatuts, no consideren l'esmentat Reial decret 2/2000 normativa vigent d'aplicació per a la resta d'activitats no excloses. Tot i això, com es desprèn de la nostra anàlisi dels procediments de contractació aplicats per FGC explicats en els següents epígrafs, s'ha verificat que aquests segueixen en gran mesura la normativa esmentada.

4.2. ANÀLISI DELS PROCEDIMENTS DE CONTRACTACIÓ APLICATS PER FGC

Per tal de verificar que els procediments aplicats per FGC en la seva contractació estan d'acord amb la normativa aplicable, hem seleccionat una mostra representativa d'expedients de contractació.

4.2.1. Llistats d'expedients contractuals i selecció de les mostres

Per poder dur a terme la selecció hem obtingut els llistats dels expedients d'aquells contractes que han estat signats durant l'exercici 2002. Un primer llistat es divideix entre els expedients informats a la Junta Consultiva, i els altres contractes, no informats a la Junta Consultiva. El segon llistat inclou les comandes generades durant l'any 2002 que per import tenen la consideració de contractes menors.

Les principals dades d'aquests llistats les resumim en el quadre següent:

Llistat	Nombre d'expedients	Total import (en m€)
Contractes informats a la Junta Consultiva	70	16.966,70
Altres contractes	185	3.978,49
Comandes	4.127	13.237,55
Totals	4.382	34.182,74

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes de Catalunya segons dades dels llistats facilitats per FGC.

Els esmentats llistats inclouen tots els contractes ja siguin d'obra, de subministrament, de consultoria i assistència o de serveis, i ja hagin estat adjudicats pel procediment obert, negociat o restringit.

Hem seleccionat dues mostres d'expedients, una per al llistat de contractes informats a la Junta Consultiva, i l'altra pel llistat d'altres contractes.

Pel llistat de contractes informats a la Junta Consultiva, s'han seleccionat nou expedients entre els superiors a 400 m€, més quatre expedients inferiors a l'esmentat import que han estat escollits a l'atzar. Com a resultat hem obtingut una mostra de tretze expedients que totalitza un import contractat de 10.210,41 m€ i que representa el 60,18% del total de 16.966,7 m€ dels contractes.

Pel llistat dels altres contractes s'han seleccionat set expedients entre els superiors a 60 m€ i tres expedients d'entre els superiors a 30 m€ i inferiors a 60 m€. Com a resultat hem obtingut una mostra de deu expedients que totalitza un import contractat de 2.037,66 m€ i que representa el 51,22% del total de 3.978,49 m€ del llistat d'altres contractes.

Pel que fa al llistat de comandes, hem verificat que no hi ha cap expedient que superi els imports límits dels contractes menors. També hem verificat que no hi ha acumulació significativa de comandes en un sol proveïdor.

Pels expedients seleccionats s'ha verificat la raonabilitat dels procediments emprats per a l'adjudicació, formalització i execució dels contractes, i que compleixen la normativa aplicable en cada cas. A continuació presentem el detall de les mostres i els resultats de l'anàlisi efectuada per a cadascuna d'elles.

4.2.2. Contractes informats a la Junta Consultiva

El detall de la mostra seleccionada inclou les principals dades extretes dels llistats facilitats per FGC: procediment d'adjudicació, adjudicatari, import contractat i concepte. Aquestes dades s'han verificat en l'anàlisi.

Els expedients revisats són els següents:

SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA – INFORME 18/2004

#	Adjudicatari	Import del contracte	Concepte	Procediment
1	Agelectric, SA	453.660,33	Obres projecte ampliació subcentral de Monistrol	Obert
2	Balfour Beatty Rail Iberica, SA	828.728,00	Subministrament equips, material i treballs per ampliació subcentrals de Les Fonts, St. Cugat i Bonanova	Negociat sense publicitat
3	Cespa Ingenieria Urbana, SA	64.839,35	Manteniment jardineria línies Barcelona-Vallès i Llobregat-Anoia de la Xarxa Principal	Obert
4	Control y Montajes Industriales	1.505.077,94	Obres de reforma del sistema de ventilació dels trams soterrats de la línia Llobregat-Anoia	Obert
5	Dimetronic	701.781,22	Subministrament i instal·lació d'un enclavament tipus westrace, a l'estació de Monistrol Enllaç	Negociat sense publicitat
6	Electro Sistemas Bach, SA	141.911,94	Subministrament, instal·lació d'una protecció de classe "C" del pas a nivell núm. 9PK 4/437 MA-SU línia Llobregat-Anoia	Negociat sense publicitat
7	Endesa Energia, SA	4.613.697,73	Subministrament d'energia elèctrica (Xarxa Principal i Subestació de Queralbs)	Obert
8	Excavaciones y construcciones Benjumea, SA	509.296,61	Obres i/o instal·lacions del projecte d'execució d'un pas inferior a l'estació de Monistrol	Obert
9	Inaccés Geotécnica Vertical, SL	91.702,88	Obres i/o instal·lacions del projecte de reparació del pont del desguàs de Fontalba al PK 9.6 de Ribes-Núria	Negociat sense publicitat
10	Instalaciones Inabensa, SA	517.187,48	Construcció de la nova subcentral a Núria per al cremallera Ribes-Núria	Obert
11	Montajes Gavis, SA	432.809,77	Obres i/o instal·lacions de la reforma de la catenària del tram Queralbs-Núria del Cremallera Ribes-Núria	Obert
12	Pegamo, SA	116.500,00	Subministrament i instal·lació d'un equip de baixa bugies, al taller central de Rubí	Obert
13	Zardoya Otis, SA	549.331,07	Subministrament de 3 escales mecàniques a instal·lar en les estacions de Pl. Catalunya, Provença i Sarrià	Obert
Totals mostra		10.526.524,32		

Imports en euros.

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes segons llistats facilitats per FGC i segons documentació analitzada per a la fiscalització.

Quant als contractes adjudicats pel procediment obert podem concloure que s'han adjudicat correctament, llevat de les consideracions que es fan en l'epígraf 4.2.2.2 al respecte, i que els expedients contenen la documentació justificativa adient.

Quant als contractes adjudicats pel procediment negociat sense publicitat, hem analitzat les diferents causes per les quals FGC justifica l'adjudicació per aquest procediment, que esmentem a continuació.

4.2.2.1. Expedients adjudicats pel procediment negociat

Dels quatre expedients seleccionats adjudicats pel procediment negociat cal remarcar els aspectes següents:

- En els expedients 2, 5 i 6 FGC justifica la utilització del procediment negociat sense sol·licitud d'altres ofertes, per motius d'especificitat tècnica (compatibilitat tecnològica amb la tecnologia ja existent subministrada o instal·lada prèviament per un proveïdor concret).
- En l'expedient 9 la utilització del procediment negociat té el seu origen en un concurs públic previ que es va declarar desert. En aquest cas, d'acord amb l'article 141 de la Llei de contractes, és correcta la utilització d'aquest procediment.

4.2.2.2. Altres aspectes formals

En la revisió dels expedients de la mostra seleccionada s'han observat diferents aspectes de caire formal que no s'han complert, i són els següents:

- Els contractes s'han d'informar a la Junta Consultiva de Contractació dos mesos després de la signatura del contracte.

Tots els contractes revisats que s'han d'informar a la Junta ho han estat entre 2,5 i 6,5 mesos després de la signatura del contracte, llevat del 7 que s'ha informat en el període correcte. Segons FGC aquests endarreriments són imputables a la mateixa Junta per canvis en el sistema informatitzat del Registre de contractes.

- Segons el manual d'adquisicions de FGC, els expedients que superin 751.265,13€ han d'estar autoritzats pel Consell d'Administració.

En l'expedient 2, malgrat existir autorització per urgència, del conseller del DPTOP, no hi ha aprovació prèvia del Consell d'Administració, sinó que aquest tan sols ratifica el contracte un mes i mig després de la seva signatura.

4.2.3. Altres contractes

El detall de la mostra seleccionada inclou les principals dades extretes dels llistats facilitats per FGC: procediment d'adjudicació, adjudicatari, import contractat i concepte. Aquestes dades s'han verificat en l'anàlisi.

Els expedients revisats són els següents:

#	Adjudicatari	Import del contracte	Concepte	Procediment
1	Montajes Gavisa, SA	687.824,20	Subministrament 42.700m. cable d'1x240mmCu 18/30 KV RHFAV i 12.800m cab 1x240mmCu 18/30 DV RHZ1FAZ1 ignífug	Negociat
2	Prosegur Compañía de Seguridad, SA	659.804,67	Servei de seguretat i de vigilància a les estacions i les dependències de la línia Llobregat-Anoia	Negociat
3	Indra Sistemas, SA	209.850,00	Modificació del contracte de manteniment d'aplicacions informàtiques	Negociat
4	Andersen Consulting, SA	97.792,00	Modificació contracte implantació tecnològica processos àmbit de gestió nòmina i control presència SAP R/3 RH	Negociat
5	Andersen Consulting, SA	91.000,00	Modificació contracte serveis consultoria per al disseny processos associats a gestió i al control de presència SAP R/3 RH	Negociat
6	Calmell, SA	79.162,90	Fabricació i subministrament de títols de transport magnètics per al consum de FGC (any 2003)	Negociat
7	Industrias Franciso Botella, SL	77.700,17	Fabricació i subministrament de títols de transport magnètics per al consum de FGC	Negociat
8	Andersen Consulting, SA	51.613,00	Modificació del contracte de consultoria per a la implantació operativa i organitzativa de procediments associats a nòmina i control de presència	Negociat
9	Transcerdanya, SL	44.628,80	Servei discrecional amb reiteració d'itinerari i cobrament individual a La Molina	Negociat
10	Unitronics Comunicaciones, SA	38.285,66	Modificació del manteniment d'equips de comunicacions CISCO, US ROBOTICS, 3 COM, CHIPCOM, FORE i UNITRONICS	Negociat
	Totals mostra	2.037.661,40		

Imports en euros.

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes segons llistats facilitats per FGC i segons documentació analitzada per a la fiscalització.

Hem analitzat les diferents causes per les quals FGC justifica l'adjudicació pel procediment negociat, i seguidament les esmentem.

4.2.3.1. Expedients adjudicats pel procediment negociat

Els deu expedients seleccionats s'han adjudicat pel procediment negociat i cal remarcar els aspectes següents:

- En els expedients 6 i 7 es justifica la utilització del procediment negociat amb sol·licitud de dues ofertes als dos únics proveïdors homologats per l'ATM per al subministrament de bitllets de transport. Donat que les bandes magnètiques utilitzades per l'ATM són diferents de les de la resta de proveïdors de l'estat espanyol, es justifica el fet d'adjudicar el subministrament de títols a aquests dos proveïdors.

- L'expedient 3 és la quarta pròrroga d'un contracte inicial de l'any 1997 adjudicat pel procediment obert i, per tant, el sistema emprat és correcte.
- L'expedient 9 és la segona pròrroga d'un contracte inicial signat l'any 2000, adjudicat pel procediment obert. Considerem correcta l'adjudicació pel procediment negociat en tant no excedeix dels quatre anys de la durada del contracte, incloses les pròrrogues, d'acord amb l'article 198 de la Llei de contractes.
- L'expedient 10 és una modificació d'un contracte inicial de manteniment d'equips de comunicació signat l'any 2000. El contracte inicial es va adjudicar pel procediment negociat sense sol·licitar oferta a altres proveïdors justificant que l'adjudicatari és el subministrador autoritzat a Espanya dels sistemes de comunicació Cisco Systems que són els utilitzats per FGC.
- L'expedient 1, consistent en el subministrament de cable, s'adjudica pel procediment negociat justificant que a Espanya només hi ha tres proveïdors homologats de cable.

Considerem que l'homologació de tres proveïdors de cable a Espanya, no és un dels supòsits previstos que permeten l'adjudicació sense licitació amb publicitat al DOCE.

- Els expedients 4, 5 i 8 corresponen a modificacions dels contractes d'implantació tecnològica, serveis de consultoria i implantació operativa dels processos associats a gestió de nòmina i control de presència que es basa en el sistema SAP R/3 RH. Entenem que aquests tres contractes s'haurien d'haver formalitzat en un sol contracte, en tant que, tot i ser serveis diferents, estan associats a un sol procés que és el de gestió de nòmina i control de presència. Si s'hagués formalitzat així, s'hauria d'haver licitat amb publicitat al DOCE.

4.2.3.2. *Altres aspectes formals*

Els contractes s'han d'informar a la Junta Consultiva de Contractació en el termini de dos mesos des de la signatura del contracte.

Cap dels contractes revisats que s'han d'informar a la Junta no han estat informats dins aquest termini.

4.2.4. Llistat de comandes

Com ja hem explicat, dins el llistat de comandes s'inclouen totes aquelles comandes corresponents a contractes menors, cosa que hem verificat.

A més, també hem verificat que no hi ha acumulació de comandes en un sol proveïdor de forma significativa.

Un cop analitzat aquest llistat, considerem que les comandes incloses compleixen els requisits establerts per als contractes menors.

4.2.5. Fets posteriors relatius als procediments de contractació

Durant l'execució de les tasques de fiscalització vam tenir diverses notícies sobre el contracte que seguidament esmentem.

Contracte de 5 de juliol de 2001, entre FGC i UTE FCC Construcción, SA-Constructora Pirenaica, SA- COMSA, SA, per a l'execució de les obres de construcció i instal·lacions del ferrocarril de cremallera de Monistrol a Montserrat. El preu total del contracte és de 26.020.835,72 €.

Aquest contracte s'ha adjudicat pel procediment obert amb publicació en DOGC, BOE i DOCE, i s'adjudica a l'esmentada UTE, que de les set ofertes rebudes ha estat la que ha obtingut major puntuació del concurs.

De la revisió de l'expedient de contractació cal remarcar el següent:

- Les obres, que inicialment es van contractar per 26.020.835,72 € acaben suposant un cost real de 32.309.020 €, el que representa una desviació superior a un 24%. Malgrat això, en cap cas s'ha formalitzat un contracte complementari o de modificació del contracte inicial, ni s'ha plantejat la necessitat d'iniciar un procés d'adjudicació diferenciat per a obres no previstes en els projectes inicials.
- L'endarreriment entre la data de finalització de les obres prevista en el contracte inicial, 16 de desembre de 2002, i la data d'inauguració del cremallera, 12 de juny de 2003, s'explica, principalment, per les variacions respecte de les actuacions inicialment previstes i les noves actuacions que no havien estat ni tan sols previstes en els projectes inicials.

5. CONCLUSIONS I RECOMANACIONS

Al llarg de l'Informe s'han assenyalat les observacions que resulten pertinents sobre els aspectes financerocomptables, de control intern i de procediments, de legalitat i de caire pressupostari. Així mateix, s'han formulat les recomanacions necessàries per tal de corregir els defectes detectats.

S'ha fet un seguiment de les observacions i recomanacions recollides en l'Informe anterior corresponent a l'exercici 1996 (42/1997-D). Aquelles que encara estan vigents s'han recollit en aquest Informe.

Les observacions i recomanacions més rellevants són les que s'exposen a continuació.

5.1. FISCALITZACIÓ ECONOMICOFINANCERA

Els comptes anuals de FGC relatius a l'exercici 2002, excepte pels efectes que les observacions i recomanacions que es remarquen al llarg d'aquest Informe, i especialment les que s'enumeren en aquest apartat, poden tenir en els comptes anuals de FGC, expressen en termes generals la imatge fidel del patrimoni, la Osituació financera a 31 de desembre de 2002 i dels resultats obtinguts i aplicats durant l'exercici anual acabat en l'esmentada data. A més, els comptes anuals contenen la informació necessària i suficient per a la seva adequada comprensió i interpretació, en tots els aspectes significatius, segons els principis i les normes comptables generalment acceptats.

Les observacions i recomanacions que cal remarcar respecte de la fiscalització economicofinancera són les següents:

- a) Les dotacions de l'exercici corresponents a les amortitzacions de l'immobilitzat de les divisions de La Molina, Vall de Núria i Funiculars de Montserrat es comptabilitzen cada any minorant directament els *Fons propis*, sense passar pel compte d'explotació, que seria el correcte. Malgrat que aquest procediment s'esmenta en la Memòria, cal dir que no està admès pel Pla general de comptabilitat. L'import global de l'amortització que s'ha anat incorporant a *Capital subscript* fins a 31 de desembre de 2002 és de 47.382 m€.

FGC ha de comptabilitzar la despesa per la dotació a l'amortització en el Compte de pèrdues i guanys de cada exercici, de manera que el resultat de l'exercici reflecteixi la despesa real per aquest concepte.

- b) Una part molt significativa de l'immobilitzat que explota FGC no es troba comptabilitzada dins el seu actiu perquè la inversió l'ha realitzada directament la Generalitat de Catalunya (DPTOP) o alguna de les empreses de la Generalitat (GISA), sense que s'hagi produït, mitjançant acta, una cessió o

traspàs d'aquests béns a FGC. Per tal de donar una idea de magnitud, FGC té un detall d'aquests béns i inversions valorats a 31 de desembre de 2003 per un cost de 273.185 m€ i una amortització acumulada de 71.391 m€.

D'acord amb el que s'ha esmentat en l'epígraf 1.2.4 d'aquest Informe, en la Llei 20/2001, de 28 de desembre, de pressupostos de la Generalitat per al 2002 i en la Llei 31/2002, de 30 de desembre, de mesures fiscals i administratives, s'estableix que els béns mobles i immobles titularitat de la Generalitat de Catalunya i afectes a l'explotació ferroviària, queden incorporats al patrimoni propi de FGC. En les esmentades lleis també s'estableix que FGC ha d'elaborar l'inventari d'aquests béns en el termini d'un any.

En el moment de redactar aquest informe (juny 2004), FGC no ha activat encara aquests béns, tot i que ha tramès a la DG de Patrimoni la informació detallada de què disposa per tal que es formalitzi aquest traspàs.

Es recomana que es formalitzi el traspàs, que es dugui a terme com més aviat millor l'inventari complet dels béns i inversions esmentats i que es comptabilitzi correctament en l'actiu.

- c) S'ha de recordar (tal com es deia en els anteriors informes de fiscalització d'aquesta Sindicatura referents als exercicis 1992 i 1996) la incorrecta documentació rebuda per FGC referida als inventaris d'immobilitzat de les línies ferroviàries explotades per FEVE a Catalunya, transferides a la Generalitat (Línia Catalunya-Sarrià i Línia Catalans), situació heretada, que feia qüestionar els inventaris inicials.

Es recomanava dur a terme un estudi tant per a la verificació de l'existència física dels béns procedents de FEVE com per a la seva valoració i per a la determinació de la seva vida útil.

La problemàtica dels inventaris inicials procedents de FEVE representa un aspecte encara no resolt. Malgrat això, respecte de la part dels esmentats inventaris de FEVE corresponent a terrenys s'està tractant d'aconseguir del Centre de Gestió Cadastral i Cooperació Tributària certificació individualitzada finca per finca que permeti a FGC la posterior inscripció en el Registre de la propietat. Del total de les 1.524 finques que el departament d'Assessoria jurídica de FGC estima que provenen del traspàs inicial de FEVE, a 31 de desembre de 2002 n'hi ha 882 que ja han pogut ser registrades.

- d) El Consell d'administració de FGC, en la sessió de 25 de juny de 2002, acceptà la donació gratuïta, pura i irrevocable per part de FMGP, SA, d'uns terrenys ubicats en els termes municipals de Collbató, Monistrol de Montserrat i Castellbell i el Vilar. FGC no ha comptabilitzat aquesta donació i no ens ha facilitat documentació que sustenti una valoració, ni que sigui aproximada, dels esmentats terrenys.

FGC ha de comptabilitzar aquests terrenys d'acord amb el que preveu la normativa comptable, és a dir, activant els terrenys pel valor venal amb abonament en *Ingressos a distribuir en diferents exercicis*.

- e) Pels tres contractes d'adquisició d'unitats de tren, que tenen pagament ajornat, FGC no comptabilitza els interessos generats fins que no els paga, pràctica que, tot i fer-ne referència en la Memòria, no està d'acord amb els principis comptables. Això ha suposat un endarreriment en la imputació d'interessos, com a més cost dels béns activats o bé com a despesa de l'exercici.

Si els interessos s'haguessin comptabilitzat adequadament, el benefici de l'exercici 2002 i les reserves a 31 de desembre de 2002 serien superiors en 2.693 m€ i inferiors en 3.021 m€, respectivament, abans de considerar l'efecte fiscal.

Recomanem la comptabilització dels interessos per les adquisicions amb pagaments ajornats com a més cost dels béns o com a més despesa, en l'exercici que correspon, d'acord amb el principi de meritació.

- f) Durant l'exercici 2002 la baixa per un import de 1.378 m€ de les *Diferències de canvi de crèdits en moneda estrangera* (activades dins les *Despeses a distribuir en diversos exercicis*) s'ha fet amb càrrec al compte de *Capital subscrit* quan corresponia haver-ho fet amb càrrec a les *Despeses financeres*.

Malgrat que el procediment emprat s'esmenta en la Memòria, d'acord amb la normativa comptable cal imputar les diferències de canvi activades passant-les, a mesura que s'amortitzi el deute, amb càrrec a despesa.

- g) Dins el *Capital subscrit* s'han anat incorporant, des de l'exercici 1997, els resultats, positius o negatius, de cada exercici. Tal com es deia en l'Informe corresponent a l'exercici 1996, el procediment correcte per a la comptabilització del resultat de l'exercici, és el seu posterior traspàs a l'epígraf de *Resultats d'exercicis anteriors* i no la incorporació directa en el compte de *Capital subscrit*.
- h) Dins els *Ingressos a distribuir en diversos exercicis* s'inclouen 851 m€ corresponents a subvencions del DPTOP dels anys 1998, 2000 i 2001 per a realitzar projectes de desenvolupament. Aquestes subvencions s'haurien d'haver considerat com a més ingrés de l'exercici corresponent ja que les despeses d'investigació i desenvolupament que han finançat s'han passat a despesa.

Una correcta comptabilització d'acord amb el que s'ha esmentat, suposaria, a 31 de desembre de 2002, unes majors reserves per 851 m€.

- i) La subvenció a l'explotació comptabilitzada dins els *Altres ingressos* d'explotació per 55.610 m€ correspon a la subvenció provinent de l'ATM, per cobrir el dèficit d'explotació generat per l'activitat del transport de viatgers. Aquesta subvenció d'explotació hauria de tenir el seu suport en el contracte-programa 2002-2005, entre l'ATM i FGC, que no està encara signat. A causa d'això, FGC comptabilitza com a subvenció a l'explotació l'import que resulta d'una liquidació provisional, amb el que es cobreixen les necessitats de l'exercici (definides aquestes necessitats amb els criteris emprats en l'anterior contracte programa).

Cal signar el contracte-programa 2002-2005, per tal que aquestes xifres es puguin considerar definitives. A més el contracte-programa, com a eina bàsica de gestió, representa un document fonamental per valorar el grau d'eficiència assolit per FGC en l'execució de les seves actuacions.

- j) L'augment de la massa salarial del 2002 respecte al 2001 ha estat d'un 6,69%, concretament del 6,88% en la divisió de Xarxa Principal i del 4,69% pel que fa a la resta de divisions. Aquests percentatges són superiors al límit establert en la Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2002, i són conseqüència de l'aplicació dels convenis col·lectius vigents per a la Xarxa principal d'una banda i, per a la resta de divisions d'una altra. Els convenis, signats en els exercicis 2001 i 2000, han suposat una modificació del model retributiu, a més d'incorporar certs canvis de categories i grups professionals, així com la unificació de trams dins un mateix grup.

El conveni col·lectiu de la divisió de Xarxa Principal ha estat objecte d'informe favorable del Departament d'Economia i Finances i del departament competent en matèria de funció pública, d'acord amb el que estableix la Llei de pressupostos de la Generalitat per al 2001, tot i que ha estat sol·licitat un cop el conveni ja havia estat signat per les parts. L'informe no fa cap objecció al contingut econòmic per l'any 2001, sempre i quan les conseqüències econòmiques s'assumeixin íntegrament dins el marc pressupostari regulat pel contracte-programa 1999-2001. Per als exercicis futurs, l'informe esmenta que els increments retributius queden condicionats a les futures lleis de pressupostos i a la suficiència financera que aporti el contracte-programa 2002-2005.

Donat que el contracte-programa 2002-2005 no ha estat encara signat, no coneixem si aquest assumirà aquest increment en les despeses de personal. Ara bé, tenint en compte que les subvencions d'explotació dels anys 2001 i 2002 cobreixen totes les despeses d'explotació, s'entén que, de forma tàcita, s'està acceptant aquest increment. Tot i això, el compliment de la legalitat en aquest punt resta supeditat als compromisos del contracte-programa 2002-2005 pendent de signar.

Pel que fa al conveni col·lectiu per al personal de les divisions de La Molina, Vall de Núria i Funiculars de Montserrat, l'entitat va sol·licitar l'informe favorable del Departament d'Economia i Finances i del departament competent en matèria de funció pública també amb posterioritat a la signatura de les parts. A la data de redacció d'aquest informe (juny 2004) l'entitat no ha rebut l'informe favorable per la qual cosa els increments retributius corresponents a aquestes divisions són inaplicables tal com estableix la Llei de pressupostos de la Generalitat.

En referència a aquest últim conveni, volem esmentar com a fet posterior que el següent conveni 2003-2006, ha rebut el pertinent informe favorable del Departament d'Economia i Finances i del departament competent en matèria de funció pública.

- k) De l'anàlisi del conveni de la divisió de Xarxa Principal cal remarcar que estableix un premi d'antiguitat o de permanència a concedir d'ofici i consistent en l'abonament d'una quantitat única de 1.953,29 €, per a tot els anys de vigència del conveni, en complir el treballador, durant l'exercici, 25 anys de servei. Com a conseqüència d'això calia haver dotat una provisió per a riscos i despeses en relació a aquest premi d'antiguitat que no ha estat dotada i que a 31 de desembre de 2002 hauria de ser de 1.137 m€, dels quals 78 m€ corresponia haver-los dotat en l'exercici 2002 i 1.059 m€ en exercicis anteriors.
- l) En la revisió dels contractes de personal s'ha detectat l'existència de dos contractes, tot dos corresponents al president de Ferrocarrils de la Generalitat (en el període fiscalitzat), que contenen clàusules d'indemnització, que són contràries al que estableix l'Acord de Govern de 8 de febrer de 1994, que les prohibeix expressament. En concret, en aquests contractes s'estableixen unes indemnitzacions corresponents a dues anualitats de la remuneració vigent en el moment del cessament com a president.

Donat que en el moment de realització i redacció d'aquest Informe (juny de 2004), s'ha tingut coneixement del cessament d'aquest president, hem analitzat, com a fets posteriors, la resolució dels contractes i la liquidació per acomiadament (vegeu l'epígraf 2.3.4.2 apartats A) i C) d'aquest Informe).

Així, hem pogut comprovar en l'Acta de conciliació de 23 de febrer de 2004, que el president renuncia expressament a qualsevol reclamació sobre el contingut de les clàusules contingudes en els dos documents de 22 de març de 1999 que regulaven la indemnització per import de dues anualitats en cas de cessament del seu càrrec com a president, i que eren les contràries a l'Acord de Govern

Per tant, només se l'ha indemnitzat amb l'import legalment establert en la normativa laboral (45 dies de salari per any treballat amb un màxim de 42 mensualitats) i no s'han fet efectives les clàusules d'indemnització.

m) Respecte al Contracte d'Administració de Fons signat per Ferrocarrils de la Generalitat amb l'entitat Winterthur i els contractes signats amb els directius membres de l'anomenat "Comitè de Direcció Ampli" que ha suposat a la pràctica el pagament en diferents dates d'uns premis de dedicació i permanència a 15 directius, cal assenyalar el següent:

- En l'informe (42/97-D) d'aquesta Sindicatura relatiu a Ferrocarrils de la Generalitat, corresponent a l'exercici 1996, ja es va assenyalar que la signatura d'aquests contractes es va fer sense l'acord i coneixement del Consell d'Administració de l'entitat.
- En realitzar la fiscalització corresponent a l'exercici 2002 i per raó del seguiment de les observacions posades de manifest en l'Informe 42/97-D, anteriorment esmentat, s'han analitzat els fets succeïts des de llavors en relació a aquests contractes (vegeu epígrafs 2.3.4.2 apartats B) i C) d'aquest Informe).
- De l'anàlisi realitzada per aquesta Sindicatura dels fets i actuacions succeïdes, aquesta entén que cal efectuar les actuacions oportunes per tal de determinar si s'ha produït un perjudici per a la hisenda de la Generalitat així com establir, si escau, les responsabilitats que es derivin dels fets exposats. Nogensmenys, hem constatat que ja des de la mateixa Generalitat s'ha iniciat la incoació del corresponent expedient de responsabilitat comptable i s'ha traslladat al Tribunal de Comptes.

5.2. FISCALITZACIÓ PRESSUPOSTÀRIA

Les observacions i recomanacions que cal remarcar respecte de la fiscalització pressupostària són les següents:

- a) FGC no ha efectuat la liquidació pressupostària corresponent al pressupost de capital. En els anteriors informes de fiscalització realitzats per aquesta Sindicatura ja es feia aquesta observació i es recomanava la seva realització, el que reiterem en aquest Informe.
- b) FGC liquida el pressupost d'explotació de FGC desglossat per les quatre divisions de FGC.

Cal efectuar la liquidació del pressupost d'explotació, a més de fer-ho per divisions, de manera conjunta, per tal de poder comparar les xifres previstes en la Llei de pressupostos amb les xifres liquidades.

5.3. FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ

De la fiscalització de la contractació es pot concloure que FGC compleix la normativa que li és d'aplicació. De totes maneres, a continuació exposem els aspectes que creiem han de ser objecte de millora:

- a) Els contractes s'han d'informar a la Junta Consultiva de Contractació dos mesos després de la signatura del contracte.

Dels contractes revisats que s'han d'informar a la Junta en un cas s'ha informat correctament, en un cas no s'ha informat i en la resta, s'ha informat fora de termini. Segons FGC, els endarreriments són imputables a la mateixa Junta per canvis en el sistema informatitzat del Registre de contractes.

- b) En un dels expedients analitzats adjudicats pel procediment negociat sense publicitat, entenem que calia haver licitat amb publicitat al DOCE.
- c) Tres dels expedients analitzats fan referència a modificacions de contractes d'implantació tecnològica, serveis de consultoria i implantació operativa de processos associats a gestió de nòmina i control de presència basat en el sistema SAP R/3 RH. Entenem que aquests tres contractes s'haurien d'haver formalitzat en un sol contracte, en tant que, tot i ser serveis diferents, estan associats a un sol procés que és el de gestió de nòmina i control de presència. Si s'hagués formalitzat així, s'hauria d'haver licitat amb publicitat al DOCE.
- d) Les obres de construcció i instal·lacions del ferrocarril de cremallera de Montistol a Montserrat, que inicialment es van contractar per 26.020.835,72 € acaben suposant un cost real de 32.309.020 €, el que representa una desviació superior a un 24%. Malgrat això, en cap cas s'ha formalitzat un contracte complementari o de modificació del contracte inicial, ni s'ha plantejat la necessitat d'iniciar un procés d'adjudicació diferenciat per a obres no previstes en els projectes inicials.

6. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

A l'efecte previst per l'article 6 de la Llei 6/1984, de 5 de març, de la Sindicatura de Comptes, modificada per la Llei 15/1991, de 4 de juliol, el present Informe de Fiscalització fou tramès a la Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

La resposta de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, una vegada conegut l'Informe, és la que es reproduïx tot seguit:

SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA — INFORME 18/2004

Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya

El President
del Consell d'Administració

7 de setembre de 2004

Sindicatura de Comptes de Catalunya

Número: 5850

Data: 09.09.04 Hora: 11:00

Registre d'entrada

Passi a: Dep. Sect. B Núm. int. 394

Data: 09.09.04

Sr. Enric Genescà i Garrigosa
Síndic de Comptes
SINDICATURA DE COMPTES
Pl. Catalunya, 20
08002-Barcelona

Generalitat de Catalunya
Ferrocarrils de la Generalitat
de Catalunya

Número : 080230 - 09/09 / 2004
Data : 09/09/2004 Hora : 11:00

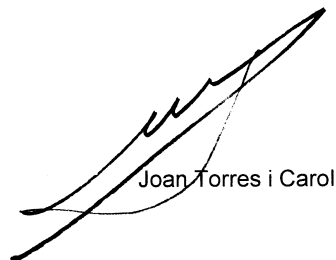
Registre de sortida

Benvolgut Sr. Genescà, >

Per la present acuso rebuda del vostre escrit de 26 de juliol passat en el que s'adjunta el projecte d'Informe 03/2004-D, referit a l'exercici 2002 d'aquesta empresa i es confereix un termini de quinze dies (mes d'agost exclòs) per presentar al·legacions.

Junt al present escrit s'acompanyen els comentaris i les propostes d'actuació d'aquesta empresa a les conclusions i recomanacions que consten en el projecte d'informe 03/2004-D rebut, esperant siguin de la vostra conformitat i restem pendents del que pugueu precisar al respecte.

Cordialment,

Joan Torres i Carol

Av. Pau Casals, 24, 8è
08021 Barcelona
Tel. 93 366 33 33
Fax 93 366 33 50
E-mail: jtorres@fgc.net

Comentaris a les conclusions i recomanacions

- ✓ “Les dotacions de l'exercici corresponents a les amortitzacions de l'immobilitzat de les divisions de La Molina, Vall de Núria i Funiculars de Montserrat es comptabilitzen cada any minorant directament els Fons propis, sense passar pel compte d'explotació, que seria el correcte. Malgrat que aquest procediment s'esmenta en la Memòria, cal dir que aquesta pràctica no està admesa pel Pla General de Comptabilitat. L'import global de l'amortització que s'ha anat incorporant a Capital subscrit fins a 31 de desembre de 2002 és de 47.382 m€.

FGC ha de comptabilitzar la despesa per la dotació a l'amortització en el Compte de pèrdues i guanys de cada exercici, de manera que el resultat de l'exercici reflecteixi la despesa real per aquest concepte.”

JUSTIFICACIÓ DE FGC

FGC aplicava aquest criteri, en base a la normativa de la Generalitat, article 9, apartat 4, de la Llei de Pressupostos de la Generalitat “Les transferències corrents a favor de societats i qualsevol altre tipus d'entitats el capital de les quals pertanyi majoritàriament a la Generalitat, a les seves entitats autònomes o als ens de dret públic, tenen la naturalesa de subvenció d'explotació en la mesura necessària per a equilibrar el compte de pèrdues i guanys, exceptuant les dotacions per amortitzacions, provisions i variacions d'existències, i tenen la naturalesa de lliuraments a compte de futures operacions de capital per a la resta, sens perjudici de les normes que pugui dictar el conseller o consellera d'Economia i Finances”.

En base al mateix, al no considerar-se subvencionables dins del compte d'explotació les amortitzacions d'immobilitzat, no es deixava a final d'any en el mateix. De tota manera, sí passava pel compte d'explotació la depreciació comptable de l'immobilitzat que es carrega a compte de pèrdues i guanys, com a “dotacions d'amortització”, amb abonament al compte d'“amortització acumulada de l'immobilitzat” que figura en l'actiu, minorant les inversions en l'immobilitzat.

A 31 de desembre, es compensava aquesta dotació d'amortització deduint-se dels fons propis i, per tant, es recollien patrimonialment les “dotacions d'amortització” corresponents, encara que la comptabilització tal i com la realitza FGC suposa no aplicar fidelment els criteris del Pla General Comptable.

Com a excepció, sí que estan subvencionades les amortitzacions de la Xarxa Principal de FGC, perquè així ho contempla el Contracte Programa signat amb l'Autoritat del Transport Metropolità.

Aquest criteri s'explica en el detall de la Memòria que integra els comptes anuals de FGC.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ DE FGC

A partir del tancament de l'exercici 2004 les dotacions a les amortitzacions de l'immobilitzat de les divisions de La Molina, Núria i Montserrat es deixaran en el compte d'explotació a 31 de desembre, tal i com recomana la Sindicatura de Comptes. Així mateix, es reclassificaran els comptes de fons propis.

Això tindrà un impacte negatiu en el resultat per al 2004 de 6,5 milions d'euros aproximadament.

- ✓ "Una part molt significativa de l'immobilitzat que explota FGC no es troba comptabilitzada dins del seu actiu perquè la inversió l'ha realitzada directament la Generalitat de Catalunya (DPTOP) o alguna de les empreses de la Generalitat (GISA), sense que s'hagi produït, mitjançant acta, una cessió o traspàs d'aquests béns a FGC. Per tal de donar una idea de magnitud, FGC té un detall d'aquests béns i inversions valorats a 31 de desembre de 2003 per un cost de 273.185 m€ i una amortització acumulada de 71.391 m€.

D'acord amb l'esmentat en l'epígraf 1.2.4. d'aquest Informe, en la Llei 20/2001, de 28 de desembre, de pressupostos de la Generalitat per al 2002 i en la Llei 31/2002, de 30 de desembre, de mesures fiscals i administratives, s'estableix que els béns mobles i immobles titularitat de la Generalitat de Catalunya i afectes a l'explotació ferroviària, queden incorporats al patrimoni propi de FGC. En les esmentades lleis també s'estableix que FGC ha d'elaborar l'inventari d'aquests béns en el termini d'un any.

En el moment de redactar aquest informe (juny 2004), FGC no ha procedit encara a l'activació d'aquests béns, tot i que FGC ha tramès a la DG de Patrimoni la informació detallada de què disposa per tal que es formalitzi aquesta acta de traspàs.

Es recomana que es formalitzi l'acta de traspàs, que es dugui a terme l'abans possible l'inventari complet dels béns i inversions esmentats i que es procedeixi a la seva correcta comptabilització en l'actiu."

JUSTIFICACIÓ DE FGC

S'està formalitzant l'acta del traspàs amb la DG de Patrimoni i el Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ DE FGC

Quan es tingui l'acta corresponent per formalitzar aquest traspàs, la comptabilització en la divisió "d'Infraestructures Ferroviàries" es farà en el moment en què la DG de Patrimoni doni el seu vist i plau.

El dèficit que provindrà de les dotacions d'amortitzacions d'aquest immobilitzat, en base a allò esmentat en l'article 9, de la Llei de Pressupostos, no serà subvencionable i tindrà un impacte negatiu en el resultat de 8,8 milions d'euros aproximadament.

- ✓ "S'ha de recordar (tal com es deia en els anteriors informes de fiscalització d'aquesta Sindicatura referents als exercicis 1992 i 1996) la incorrecta documentació rebuda per FGC referida als inventaris d'immobilitzat de les línies ferroviàries explotades per FEVE transferides a la Generalitat (Línia Catalunya-Sarrià i Línia Catalans), situació heretada, que feia qüestionar els inventaris inicials.

Es recomanava dur a terme un estudi tant per la verificació de l'existència física dels béns procedents de FEVE, com per a la seva valoració i per a la determinació de la seva vida útil.

La problemàtica dels inventaris inicials procedents de FEVE representa un aspecte encara no resolt. Malgrat això, respecte a la part dels esmentats inventaris de FEVE corresponent a terrenys s'està tractant d'aconseguir del Centre de Gestió Cadastral i Cooperació Tributària, certificació individualitzada finca a finca que permeti a FGC la posterior inscripció en el Registre de la propietat. Del total de les 1.524 finques que el departament d'Assessoria jurídica de FGC estima que provenen del traspàs inicial de FEVE, a 31 de desembre de 2002 n'hi ha 882 que ja han pogut ser registrades."

JUSTIFICACIÓ DE FGC

En virtut del Reial Decret 2115/78 i amb efectes d'1 de novembre de 1978 es van traspasar a la Generalitat de Catalunya les finques vinculades a les explotacions ferroviàries de FEVE a Catalunya i que van ser-li traspassades.

D'aquest patrimoni no es va disposar d'una documentació acurada, sinó d'uns inventaris genèrics sense fer cap referència concreta a superfícies, ubicacions, distribucions de finques, numeració de les mateixes, límits, titularitats, inscripcions registrals, etc.

D'aquest patrimoni, va ser lliurat el domini a la Generalitat segons document de maig de 1993. Amb aquest lliurament no va venir cap ordenació administrativa del patrimoni sinó que va ser l'atorgament del document de traspàs amb els inventaris genèrics de finques i

terrenys, pel que al no ser objecte de cap tractament administratiu de classificació i ordenació, la situació del patrimoni va continuar tal i com es va lliurar.

Des de l'inici, cap organisme de la Generalitat de Catalunya ha dut a terme cap actuació respecte a la inscripció registral dels esmentats béns, els quals no pertanyien a FGC sinó a la Generalitat de Catalunya.

Era necessari disposar d'un ordenament de la documentació d'aquest patrimoni, el qual tenia FGC en possessió, i a tal efecte, va haver de fer un concurs el novembre de 1994, el núm. 03/94, per disposar d'un correcte arxiu que permetés dur un control de l'esmentat patrimoni.

Una vegada efectuat aquest tràmit i disposar FGC d'un suport administratiu suficient, es van iniciar també per part de FGC els tràmits administratius per a poder registrar aquest patrimoni en els Registres de la Propietat, a nom de la Generalitat de Catalunya. FGC ha procedit a gestionar la inscripció registral de l'esmentat patrimoni a nom de la Generalitat de Catalunya.

Si bé per Llei de pressupostos i per Llei d'acompanyament s'ha incorporat a FGC el patrimoni vinculat a l'explotació ferroviària, cal significar que la labor d'inscripció registral ha estat via "tracte successiu" per haver estat inscrites prèviament les finques i haver estat posades a nom de la Generalitat de Catalunya, o bé via "immatriculació" per manca d'inscripció prèvia i obtenir aquesta inscripció; feina assumida exclusivament per FGC sense col·laboració externa, llevat la que FGC hagi pogut encarregar i pagar.

Cal tenir present que davant la diversitat de registres de la propietat, hi ha hagut situacions en què FGC ha tingut criteris interpretatius no coincidents amb els dels diferents titulars dels registres de la propietat.

També cal significar, com a situació poc favorable, la dificultat en rebre la documentació del Centre de Gestió Cadastral de Barcelona (certificacions descriptives i gràfiques) a tal efecte FGC ha arribat a enviar-hi personal propi per agilitar la documentació.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ DE FGC

Seguir amb la dinàmica d'actualització i elaborar l'inventari que permeti determinar el balanç inicial traspasat a FGC per FEVE.

- ✓ "El Consell d'administració de FGC, en la sessió de 25 de juny de 2002, acceptà la donació gratuïta, pura i irrevocable per part de

FMGP, SA d'uns terrenys ubicats en els termes municipals de Collbató, Monistrol de Montserrat i Castellbell i el Vilar. FGC no ha comptabilitzat aquesta donació i no ens ha facilitat documentació que sustenti una valoració, ni que sigui aproximada, dels esmentats terrenys.

FGC ha de comptabilitzar aquests terrenys d'acord amb el previst en la normativa comptable, és a dir, activant els terrenys pel valor venal amb abonament en Ingressos a distribuir en diferents exercicis."

JUSTIFICACIÓ DE FGC

Hi ha hagut un nou plantejament -que ha comportat un canvi en el que s'havia previst i aprovat per la Junta General de la societat FMGP, SA, en sessió de 29 de juny de 2004- que segueix la línia i les previsions que han estat aprovades en la Llei 2/2004 de Mesures Fiscals i Administratives en la seva disposició addicional sisena que contempla la dissolució de la societat FMGP, SA.

En la Junta General de FMGP, SA de 29 de juny passat es va acordar la donació de tots els béns immobles a la Generalitat de Catalunya, pel que els terrenys objecte de la present al·legació continuen en poder de la societat FMGP, SA que els ha ofert en donació a la Generalitat de Catalunya, la qual ha de decidir si els accepta o no.

Per part de FMGP, SA no es va procedir al lliurament dels terrenys donat que es va valorar que la donació a FGC té un impacte fiscal negatiu afectant directament a la tresoreria de la Generalitat de Catalunya.

En aquests moments la Direcció General del Patrimoni està tramitant la proposta d'acord d'acceptació per sotmetre-ho al Govern i una vegada se'n disposi, està previst que en aplicació de l'art. 36 de la Llei 31/2002, els béns immobles se cedeixin a FGC.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ DE FGC

En aquests moments la Direcció General del Patrimoni està tramitant la proposta d'acord d'acceptació per sotmetre-ho al Govern.

Un cop tramitada la proposta d'acord, FGC procedirà a incorporar aquest patrimoni mitjançant escriptura pública que li haurà d'atorgar la Generalitat de Catalunya.

- ✓ Pels tres contractes d'adquisició d'unitats de tren, que tenen pagament ajornat, FGC no comptabilitza els interessos generats fins que no els paga, pràctica que, tot i fer-ne referència en la Memòria, no està d'acord amb els principis comptables. Això ha suposat un en-

darreriment en la imputació d'interessos, bé com a més cost dels béns activats, bé com a despesa de l'exercici.

Si els interessos s'haguessin comptabilitzat adequadament, el benefici de l'exercici 2002 i les reserves a 31 de desembre de 2002 serien superiors en 2.693 m€ i inferior en 3.021 m€, respectivament, abans de considerar l'efecte fiscal.

Recomanem la comptabilització dels interessos per les adquisicions amb pagaments ajornats com a més cost dels béns o com a més despesa, en l'exercici que correspon, d'acord amb el principi de meritació.

JUSTIFICACIÓ DE FGC

El contracte de finançament de l'adquisició de les UT signat entre FGC i els constructors es liquida en tots els aspectes (revisió de preus, finançament, endarreriments i/o penalitzacions) quan el pagament es finalitza. Tots els conceptes esmentats es calculen en el moment de liquidació i s'assigna al pressupost de l'exercici en el qual es produeix la liquidació.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ DE FGC

A partir del tancament de l'exercici 2004 es comptabilitzarà per meritació, en base a l'estimació dels interessos.

Donat que pel 2004 només afecta als trens adquirits per la Vall de Núria, impactarà en 106.700 euros en el compte d'explotació, per a aquesta divisió.

- ✓ "Durant l'exercici 2002 la baixa per un import de 1.378 m€ de les Diferències de canvi de crèdits en moneda estrangera (activades dins les Despeses a distribuir en diversos exercicis) s'ha fet amb càrrec al compte de Capital subscrit quan corresponia haver-ho fet amb càrrec a les Despeses financeres.

D'acord amb la normativa comptable cal imputar les diferències de canvi activades traspasant-les, a mesura que s'amortitzi el deute, amb càrrec a despesa."

JUSTIFICACIÓ DE FGC

La comptabilització de les diferències de canvi s'ajusta a l'ordre del Ministeri d'Economia i Hisenda del 18 de març de 1994 sobre el tractament comptable de les diferències de canvi en moneda estrangera en determinades empreses regulades.

S'ha de considerar que aquestes diferències de canvi corresponen a crèdits de la Xarxa Principal i estan supeditades als acords dels Contractes-programa signats fins la data, i l'Administració General de l'Estat no ha subvencionat cap concepte respecte al deute de FGC, per la qual cosa, les quotes per amortització i diferències de canvi van a càrrec de la Generalitat de Catalunya, dins del concepte d'aportacions a compte de capital.

La subvenció d'inversió rebuda per amortitzar el préstec, està cobrint tant l'immobilitzat adquirit en el préstec, com les diferències de canvi que es van produir. En cas d'imputar les diferències de canvi com a despeses financeres dins del compte d'explotació comportaria l'increment del dèficit d'explotació i al mateix temps incrementarien les aportacions a realitzar per l'Autoritat del Transport Metropolità.

Això provocaria un doble finançament de les diferències de canvi per una banda, com a despeses de finançament, i per altra, com a amortització de crèdits.

És cert que la comptabilització tal i com la realitza FGC suposa no aplicar fidelment els criteris del Pla General Comptable, però a efectes patrimonials el balanç reflexa fidelment la proposta feta per la Sindicatura de Comptes.

Aquest criteri s'explica en el detall de la Memòria la qual integra els comptes anuals de FGC.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ DE FGC

Seguirem amb el mateix criteri, d'acord amb allò acordat en el darrer Contracte-programa sobre les aportacions a realitzar per cadascuna de les administracions, per evitar aquest doble finançament i alteració dels criteris històrics del Contracte-programa. S'ha de considerar que el 2005 és el darrer any afectat per aquest concepte.

- ✓ "La subvenció a l'explotació comptabilitzada dins els Altres ingressos d'explotació per un import de 55.610 m€ correspon a la subvenció provinent de l'ATM, per cobrir el dèficit d'explotació generat per l'activitat del transport de viatgers. Aquesta subvenció d'explotació hauria de tenir el seu suport en el contracte programa 2002-2005, entre l'ATM i FGC, que no està encara signat. Degut a això, FGC comptabilitza com a subvenció a l'explotació l'import que resulta d'una liquidació provisional, amb el que es cobreixen les necessitats de l'exercici (definides aquestes necessitats amb els criteris emprats en l'anterior contracte programa).

Cal signar el contracte programa 2002-2005, per tal que aquestes xifres es puguin considerar definitives. A més el contracte programa,

com a eina bàsica de gestió, representa un document fonamental per valorar el grau d'eficiència assolit per FGC en l'execució de les seves actuacions.”

JUSTIFICACIÓ DE FGC

La signatura del Contracte-programa està en funció del Contracte-programa entre l'Autoritat del Transport Metropolità i l'Administració General de l'Estat per una banda, i la de l'Autoritat del Transport Metropolità i les administracions consorciades per una altra.

- ✓ “L'augment de la massa salarial del 2002 respecte al 2001 ha estat d'un 6,69%, concretament del 6,88% en la divisió de Xarxa Principal i del 4,69% pel que fa a la resta de divisions. Aquests percentatges són superiors al límit establert en la Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2002, i són conseqüència de l'aplicació dels convenis col·lectius vigents per a la Xarxa principal d'una banda i, per a la resta de divisions d'una altra. Els convenis, signats en els exercicis 2001 i 2000, han suposat una modificació del model retributiu, a més d'incorporar certs canvis de categories i grups professionals així com la unificació de trams dins un mateix grup.

El conveni col·lectiu de la divisió de la Xarxa Principal ha estat objecte d'informe favorable del Departament d'Economia i Finances i del departament competent en matèria de funció pública, d'acord amb l'establert en la llei de pressupostos de la Generalitat per al 2001, tot i que ha estat sol·licitat un cop el conveni ja havia estat signat per les parts. L'informe no fa cap objecció al contingut econòmic per l'any 2001, sempre i quan les conseqüències econòmiques s'assumeixin íntegrament dins el marc pressupostari regulat pel contracte programa 1999-2001. Pels exercicis a les futures lleis de pressupostos i la suficiència financera que aporti el contracte programa 2002-2005.

Donat que el contracte-programa 2002-2005 no ha estat encara signat, no coneixem si aquest assumirà aquest increment en les despeses de personal. Ara bé, tenint en compte que les subvencions d'exploració dels anys 2001 i 2002 cobreixen totes les despeses d'exploració, s'entén que, de forma tàcita, s'està acceptant aquest increment. Tot i això, el compliment de la legalitat en aquest punt resta supeditat als compromisos del contracte programa 2002-2005 pendent de signar.

Pel que fa al conveni col·lectiu pel personal de les divisions de La Molina, Vall de Núria i Funiculars de Montserrat, l'entitat va sol·licitar l'informe favorable del Departament d'Economia i Finances i del departament competent en matèria de funció pública també amb posterioritat a la signatura de les parts. A la data de redacció d'a-

quest informe (juny 2004) l'entitat no ha rebut l'informe favorable per la qual cosa els increments retributius corresponents a aquestes divisions són nuls de ple dret tal com estableix la Llei de pressupostos de la Generalitat.

En referència a aquest últim conveni, volem esmentar com a fet posterior que el següent conveni 2003-2006, ha rebut el pertinent informe favorable del Departament d'Economia i Finances i del departament competent en matèria de funció pública.”

JUSTIFICACIÓ DE FGC

L'augment de la massa salarial l'any 2002 respecte l'any 2001 ve justificat per diferents aspectes que s'han de tenir en compte:

- L'increment estipulat al Conveni Col·lectiu 2001-2004 ve referit a l'IPC de tancament de cada any, per a l'any 2002 va resultar ser segons l'INE, del 4%
- D'una altra banda i amb repercussió en l'increment de la massa salarial va ser l'aplicació dels acords com a conseqüència d'eliminar el sistema retributiu fixat en el Conveni Col·lectiu 1997-2000.
- El sistema retributiu del conveni anterior es va manifestar a la pràctica com un factor molt inflacionista degut, entre altres aspectes, a què contemplava la pujada d'un tram en l'escala salarial cada tres anys que afectava pràcticament a tota la plantilla i que a més, aquesta pujada quedava consolidada en els sous del personal.

Per tot això, el resultat a mig i llarg termini de l'esmentat sistema podria derivar en un impacte molt negatiu en el compte d'explotació.

Modificar aquest sistema va suposar en el procés de negociació, donar contrapartides a curt termini que, si bé han suposat un cost per sobre de l'IPC, han permès modificar el sistema de retribució anterior per un altre que garanteixi l'estabilitat financera de l'empresa.

Cal tenir en compte que juntament amb aquests increments també van aparellats implícitament altres acords que es negocien i es materialitzen durant el període de vigència de l'esmentat conveni en matèria d'organització del treball, mobilitat funcional, modificacions d'horaris i de torns, etc., molt necessaris per guanyar eficiència, optimitzar els recursos i adequar les condicions de treball a les necessitats del servei.

Pel que respecta al Conveni del personal de La Molina, Vall de Núria i Montserrat per als anys 1999-2002 és del tot cert que en el seu moment no es van realitzar els preceptius tràmits d'aprovació del text de conveni.

Aquesta omisió es produí per una deficiència de caràcter administratiu que una vegada la varen detectar, es van fer de forma immediata els tràmits pertinents per reposar aquesta anomalia. Fruit d'aquest tràmit a posteriori van tenir coneixement oficials de la seva admissió. Malgrat això, en cap moment vàrem rebre la comunicació oficial positiva de l'Administració.

Donat que el conveni ja s'estava aplicant al personal es va interpretar que es produí una aprovació per la via del silenci de l'Administració.

Cal dir però, que tal i com recull l'informe, el conveni immediatament posterior signat pels anys 2003-2006, ha estat autoritzat mitjançant els corresponents informes favorables dels departaments competents.

Respecte a l'impacte econòmic d'aquest conveni cal tenir en compte els factors indicats anteriorment per a la Xarxa Principal, però en aquest cas convé afegir el fet que les condicions salarials del personal de La Molina, Vall de Núria i Montserrat estan allunyades de les de la Xarxa Principal.

- ✓ "De l'anàlisi del conveni de la divisió de Xarxa Principal cal remarcar que estableix un premi d'antiguitat o de permanència a concedir d'ofici i consistent en l'abonament d'una quantitat única de 1.953,29 €, per a tot els anys de vigència del conveni, en complir el treballador, durant l'exercici, 25 anys de servei. Com a conseqüència d'això calia haver dotat una provisió per a riscos i despeses en relació a aquest premi d'antiguitat que no ha estat dotada i que a 31 de desembre de 2002 hauria de ser de 1.137 m€, dels quals 78 m€ corresponia haver-los dotat en l'exercici 2002 i 1.059 m€ en exercicis anteriors."

JUSTIFICACIÓ DE FGC

Aquest compromís s'esdevé de l'article 47. Premi d'antiguitat al complir 25 anys, que pertany al conveni col·lectiu 2001-2004. Quan un conveni finalitza la seva vigència (en aquest cas el 31 de desembre de 2004) i fins que no s'assoleixi un nou acord, les úniques clàusules que han de continuar vigents són les normatives, i no pas les obligacionals (art. 86.2 de la Llei de l'Estatut dels Treballadors).

Per tant, s'ha d'entendre que aquest article, com d'altres, és una clàusula obligacional d'observància i compliment durant la vigència i

durada del conveni i que no creava drets per als treballadors més enllà dels termes de vigència del propi conveni.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ DE FGC

Regularitzar aquesta situació amb un impacte en el compte d'exploració de 1.200 milers d'euros.

- ✓ "FGC no ha efectuat la liquidació pressupostària corresponent al pressupost de capital. En els anteriors informes de fiscalització realitzats per aquesta Sindicatura ja es feia aquesta observació i es recomanava la seva realització, el que reiterem en aquest informe."

JUSTIFICACIÓ DE FGC

S'ha de considerar que FGC remet la informació següent:

- Quinzenalment FGC tramet a la conselleria de PTO, mitjançant el programa SEDA, la informació referent a la situació de les inversions pressupostades.
- Trimestralment s'envia a la Comissió de Seguiment del Contracte-programa el nivell de realització de les inversions de Xarxa Principal, donat que segons s'estableix al Contracte-programa, a la seva clàusula número 11, les aportacions s'ajustaran a les inversions.
- El 23 de maig del 2003 es va enviar a la Sindicatura de Comptes la següent informació:
 - Comptes anuals.
 - Liquidacions pressupostàries (explotació i inversió).
 - PAIF.
 - Informe de les auditories externes realitzades.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ DE FGC

Adequar la informació en allò que preveu la Sindicatura de Comptes.

- ✓ "FGC liquida el pressupost d'explotació de FGC desglossat per les 4 divisions de FGC.

Cal efectuar la liquidació del pressupost d'explotació, a més de per divisions, de manera conjunta, per tal de poder comparar les xifres previstes en la Llei de pressupostos amb les xifres liquidades."

JUSTIFICACIÓ DE FGC

FGC prepara la liquidació amb la mateixa estructura que la dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya que correspon a les seves unitats de negoci que són completament diferenciades, tant en productes, organització, condicions laborals, gestió i pressupostació com és la Xarxa Principal (dins d'un marc de Contracte-programa com a servei de transport públic) i La Molina, Núria i Montserrat com a activitat de lleure i caire turístic.

PROPOSTA D'ACTUACIÓ DE FGC

A partir del tancament del 2004 es farà a més una liquidació única de FGC a la Sindicatura de Comptes, però mantenint l'estructura actual donat que és d'obligat compliment dins de les obligacions que s'esdevenen del Contracte-programa.

Així mateix, i paral·lelament, s'estudiarà la viabilitat d'una reestructuració societària que vagi en la mateixa línia a la realitat de gestió d'aquestes unitats de negoci tan diferents, fet que ja s'esmentava en l'anterior informe de la Sindicatura de Comptes.

- ✓ "Tres expedients analitzats fan referència a modificacions de contractes d'implantació tecnològica, serveis de consultoria i implantació operativa de processos associats a gestió de nòmina i control de presència basat en el sistema SAP R/3 RH. Entenem que aquests tres contractes s'haurien d'haver formalitzat en un sol contracte, en tant en quant, tot i ser serveis diferents, sí estan associats a un sol procés que és el de gestió de nòmina i control de presència. Si s'hagués formalitzat així, s'hauria d'haver licitat amb publicitat al DOCE."

JUSTIFICACIÓ DE FGC

Analitzats els tres expedients afectats per aquesta recomanació, entenem que l'actuació de FGC està justificada segons el següent:

- El mes de desembre de l'any 2002 FGC va formalitzar en un sol contracte l'ampliació i liquidació dels treballs corresponents a tres contractes d'una mateixa empresa adjudicatària mitjançant tres concursos públics diferents realitzats entre els anys 2000 i 2001.
- El fet de realitzar tres licitacions públiques en lloc d'una sola respon a la temporalitat dels treballs per a què es pugui controlar l'èxit global de la implantació si s'han complert les fites prèvies i també a la voluntat d'obtenir les millors ofertes i empreses de serveis (bàsicament consultors i desenvolupadors informàtics).

- Inicialment la fase de disseny treballa amb consultors que han de tenir experiència i visió global dels processos i amb una certa independència de la tecnologia.
- La segona fase és la implantació tècnica i treballa amb empreses de serveis informàtics que tinguin un fort coneixement de les eines que s'utilitzaran en el desenvolupament informàtic (en aquest cas SAP i ABAP). Així mateix, el perfils tècnics són diferents.
- Finalment la tercera fase correspon a la part final del procés que amb una eina tècnica de suport ja desenvolupada i uns procediments escrits i aprovats per l'organització i segueix les incidències tècniques per solucionar-les fins arribar a la implantació completa dels procediments i de les eines informàtiques.

7. CONCLUSIONS I RECOMANACIONS DEFINITIVES

Un cop analitzats els comentaris a les conclusions i recomanacions efectuats per l'entitat fiscalitzada, s'eleva a definitives les conclusions i recomanacions incloses en l'anterior capítol 5, tot modificant l'apartat 5.1.b), tercer paràgraf, que resta de la següent manera:

“En el moment de redactar aquest informe (juny 2004), tot i que FGC ha tramès a la DG de Patrimoni la informació detallada de què disposa per tal que es formalitzi aquest traspàs, encara no l'ha rebuda i, per tant, no ha pogut activar aquests béns.”

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Jaume I, 2-4
08002 Barcelona
Tel. (+34) 93 270 11 61
Fax (+34) 93 270 15 70
sindicatura@sindicatura.org
www.sindicatura.org

Elaboració del document PDF: gener de 2005

Dipòsit legal: B-7301-2005